

wroclaw.pl

Dni Seniora



Rozpoczęcie miesiąca pełnego wydarzeń dla seniorów już w piątek 6 września na placu Solnym
str. 16

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 35 (196), 4-10.09.2024

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM



str. 10-11

Ciesz się zdrowiem

Nowy rok szkolny zaczęło 95 tys. dzieci

W poniedziałek 2.09 rozpoczął się nowy rok szkolny 2024/2025. Pierwszy dzwonek zabrzmiał w dwóch nowych placówkach.

str. 3

Budowa TAT na Swojczyce bliżej

Ruszyła procedura przetargowa. Długość TAT Sępolno - Swojczyce ma wynieść ok. 2 km. Jak będzie przebiegała trasa? Ile potrwa budowa?

str. 7

Weź kijki i chodź na zajęcia do parku

Nordic walking to świetna alternatywa dla biegania i jazdy rowerem. Przy prawidłowej technice pracuje do 90 proc. mięśni całego ciała.

str. 12

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL



Szanowni Państwo,

No i zaczęli! Szkolne korytarze i sale lekcyjne wypełniły dzieci i młodzież. Dwa nowe zespoły szkolno-przedszkolne przy ul. Cynamonowej i Białostockiej oraz nowe przedszkole przy Rajskiej. Łącznie niemal 2500 nowych miejsc dla dzieci. Nowe placówki budujemy tam, gdzie rozbudowuje się Wrocław – rok temu Jagodno i Wojszyce, w tym roku Lipa Piotrowska i Maślice, za dwa lata Ołtaszyn i Zwycięska. Chodzi o to, by te najmniejsze dzieciaki miały do szkoły jak najbliżej. Świetnie to było widać na pikniku przy Cynamonowej, gdy dzieci zaznaczały, skąd będą docierać do szkoły i jak. Większość pieszo i rowerem. Dla nich właśnie robimy taki projekt jak Szkolna Ulica, gdy przed godz. 8 rano zamknięte są dla samochodów prowadzące do szkoły ulice, by najmłodsi bezpiecznie i samo-

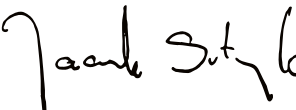
dzielnie docierali przed pierwszym dzwonkiem.

A co jeśli ktoś ma do szkoły dalej? Już od miesiąca można jeździć na bilecie Urbancard nie tylko pociągami Polregio i Kolei Dolnośląskich na terenie administracyjnym Wrocławia. Są także nowości w autobusowych połączeniach aglomeracyjnych. Informacje na ten temat znajdują Państwo na str. 6. To kolejne (i nie ostatnie) nasze wspólne działania związane z funkcjonowaniem naszej oferty biletowej i współpraca w ramach Aglomeracji Wrocławskiej z gminami ościennymi.

Polecam Państwu lekturę tekstu o Panu Marcinie, naszym kierowcy autobusu MPK. Widząc krztuszące się dziecko, zatrzymał pojazd i skutecznie przeprowadził akcję ratowania chłopca. W całej historii warto pamiętać o szkoleniach

naszych pracowników MPK z zakresu pierwszej pomocy, a także o organizowanych od 2019 roku przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego bezpłatnych kursów i szkoleń w ramach Akademii Pierwszej Pomocy. Te lekcje są jak widać nieocenione.

W środku numeru – informacje o rozpoczynających się w sobotę Wrocławskich Dniach Promocji Zdrowia – największym w naszym mieście wydarzeniu promującym zdrowy styl życia. Warto dbać o siebie i swoje zdrowie, a wiedzą o tym dobrze nasi seniorzy. Z myślą o nich kolejny raz organizujemy Dni Seniora – zajrzyjcie Państwo na str. 16.


Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 5.09	PT. 6.09	SOB. 7.09	ND. 8.09	PN. 9.09	WT. 10.09	ŚR. 11.09
30°C	27°C	27°C	27°C	25°C	24°C	24°C

KARTKA Z KALENDARZA

WRZESIEŃ



4 września 2015

otwarto Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu. To obecnie jeden z największych obiektów koncertowych w Europie Środkowej. Znajdują się w nim cztery sale koncertowe.

6 września 1977

zm. **Eugen Schüfftan** – absolwent malarstwa i architektury na Kunstakademie we Wrocławiu, operator filmowy, zdobywca Oscara („Bilardzista”, 1961). Był jednym z prekursorów stosowania efektów specjalnych.

8 września 1945

zainaugurowała działalność Opera Dolnośląska (od 2005 r. Opera Wrocławska). Pierwszą operą wystawioną w budynku dawnego Teatru Miejskiego przy ul. Świdnickiej była „Halka” Moniuszki w reżyserii Stanisława Drabika.

9 września 1688

we Wrocławiu urodził się Michael Engler Młodszy – organmistrz, twórca słynnych Organów Englera w kościele św. Elżbiety we Wrocławiu. Nazywany „głosem Śląska” instrument zaczął budować w 1750 r.

10 września 1855

rozpoczęto budowę dworca kolejowego Wrocław Główny. Prace trwały dwa lata. Neogotycki budynek zaprojektował Wilhelm Grapow. Budowa dworca kosztowała 449 tys. talarów – nie licząc umeblowania i oświetlenia.

Nowy rok szkolny zaczęło 95 tys. dzieci

W poniedziałek 2.09 oficjalnie rozpoczął się nowy rok szkolny 2024/25. We Wrocławiu pierwszy dzwonek zabrzmiał w Zespole Szkolno-Przedszkolnym przy ul. Cynamonowej i w Przyjaznym Zespole Szkolno-Przedszkolnym przy ul. Białostockiej.

Paulina Falkiewicz

We wrocławskich szkołach i przedszkolach nowy rok szkolny 2024/2025 rozpoczyna ponad 95,6 tys. dzieci:

- 14,6 tys. – w przedszkolach,
- 49,5 tys. – w szkołach podstawowych,
- 31,5 tys. – w szkołach ponadpodstawowych.

Trzy nowe placówki

Uroczysta inauguracja (2.09) odbyła się w nowo wybudowanej placówce – w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 26 przy ul. Cynamonowej na Lipie Piotrowskiej dla 1200 uczniów i przedszkolaków.

– Razem możemy stworzyć miejsce, gdzie każdy z Was będzie miał okazję wzrastać, rozwijać się, ale także odkrywać siebie. To dla Was, moi drodzy, jest szkoła. Dla indywidualistów. Nie chcemy układać nikogo w szablony – bądźcie sobą, miejcie swoje pasje i odkrywajcie talenty. Pamiętajcie, że dla nas – dyrekcji, nauczycieli – każdy z Was jest wyjątkowy i ma coś do zaoferowania światu – mówił podczas rozpoczęcia roku szkolnego Paweł Minorowicz, dyrektor ZSP nr 26 przy ul. Cy-



Inauguracja roku szkolnego w ZSP nr 26 przy ul. Cynamonowej na Lipie Piotrowskiej

namonowej we Wrocławiu.

Otwarto również Przyjazny Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ul. Białostockiej na Maślicach. To pierwszy we Wrocławiu ZSP budowany od podstaw przez inwestora prywatnego w ścisłej współpracy z miastem. Odciaży on znajdujący się niedaleko Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 przy ul. Suwalskiej. W pierwszym roku szkolnym przyjmie

ok. 450 uczniów w szkole i 325 w przedszkolu (docelowo ok. 1000 uczniów i przedszkolaków).

Działalność zaczęło też nowe przedszkole przy ul. Rajskiej, wybudowane dla 200 dzieci. Powstał tam też żłobek dla 80 maluchów.

Ślubowanie nauczycieli

Natomiast w środę, 28 sierpnia, odbyła się we Wrocławiu uroczy-

stość złożenia ślubowania i wręczenia aktów nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego z udziałem Jacka Sutryka, prezydenta Wrocławia. Nauczycielami mianowanymi zostało w sumie 273 nauczycielek i nauczycieli.

W tym roku do egzaminu w sesji „letniej” (czerwiec/lipiec) przystąpiło w sumie 294 nauczycielek i nauczycieli szkół i placówek prowadzonych przez miasto Wrocław.

Wrocław ma nowych profesorów



Prezydent Polski podpisał nominacje profesorskie aż dla 257 uczonych i artystów. Wśród nowych profesorów jest neurochirurg z Wrocławia – **prof. Paweł Tabakow**, wykładowca w Katedrze Neurochirurgii Uniwersytetu Medycznego. Światową sławę osiągnął dzięki eksperymentalnej metodzie rekonstrukcji przeciętego rdzenia kręgowego przy użyciu glejowych komórek węchowych. O nadzwyczajnych efektach tego rozwiązania donosiły media na całym świecie. Po zabiegu i intensywnej rehabilitacji pacjent odzyskał czucie w nogach i kontrolę nad funkcjami fizjologicznymi. Od niedawna prof. Tabakow pracuje w Dolnośląskim Specjalistycznym Szpitalu im. Marciniaka we Wrocławiu. Profesorami belwederskimi zostało jeszcze 24 naukowców z 8 wrocławskich uczelni.

Płyną wypłaty wyprawek szkolnych

173 tys. wniosków o wyprawki szkolne wysłali Dolnoślązacy do ZUS. W całym kraju wpłynęło już 2,5 mln wniosków. Nabór trwa nadal do tegorocznej edycji programu „Dobry start”. To 300 zł na wyprawkę szkolną dla wszystkich uczniów do 20. roku życia, a w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami uczącymi się w szkole – do 24. roku życia. Nie obowiązuje tu kryterium dochodowe.

Kiedy dyżurują radni?

Spotkania z radnymi miejskimi Wrocławia odbywają się w środy w godz. 15–16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204, 205, 211). Najbliższy dyżur mają 11 września **Izabela Duchnowska** i **Jakub Janas**. Aktualny harmonogram dyżurów znajdziesz na stronie **wro.news/dyżury-radnych**.

W Karpaczu kształtują przyszłość



Wrocław reprezentują wiceprezydenci: Renata Granowska (czwarta z lewej) i Michał Młyńczak (trzeci z prawej) oraz Agnieszka Rybczak, przewodnicząca Rady Miejskiej Wrocławia (druga z prawej), a także Magdalena Okulowska, prezes ARAW (pierwsza z prawej)

Od 3 do 5 września w Karpaczu spotykają się przedsiębiorcy, naukowcy, politycy, działacze społeczni – praktycy i teoretycy, od których w dużej mierze zależy to, jak nam się żyje i, co ważne, jak będzie nam się żyło w przyszłości.

Bartosz Chochołowski

Hasłem przewodnim XXXIII Forum Ekonomicznego jest „Czas nowych liderów – razem kształtując przyszłość”. Takie spotkanie wpływowych ludzi z wielu krajów nie może mieć miejsca bez udziału stolicy Dolnego Śląska. Sześć tysięcy uczestników spotyka się na ponad 500 panelach dyskusyjnych. Z inicjatywy Wrocławia uczestnicy spotkają się na kilku panelach dyskusyjnych o różnej tematyce, np.:

sile kobiet w takich dziedzinach, jak nauka, technologia, inżynieria czy matematyka; o nowych technologiach w zarządzaniu organizmami miejskimi; rosyjskiej propagandzie i dezinformacji, jako broni w geopolityce, którą atakowani jesteśmy codziennie.

Podczas uroczystej gali trzy firmy otrzymają nagrodę prezydenta Wrocławia. Nagradzani są ci, którzy prowadzą biznes odpowiedzialny społecznie.

Krasnale wkrótce opanują miasto. Co przygotowały?

Sto lat, Festiwaluszu! Kto chce złożyć mu życzenia, niech wpadnie w piątek i sobotę (13 i 14 września) do Ogrodu Staromiejskiego, gdzie krasnale rozstawiają swoją wioskę. W niedzielę (15 września) przeniosą się do Rynku i do muzeów. Jakie jeszcze atrakcje przygotowały na jubileuszowy 15. Wrocławski Festiwal Krasnoludków?

Blżej Organisty

Krasnalowe święto tradycyjnie rozpocznie się od wesołej parady z udziałem kuglarza, szczudlarza i orkiestry dętej. Krasnoludkowy orszak wyjdzie sprzed pręgierza w piątek 13.09 o godz. 10 i skieruje się do Ogrodu Staromiejskiego.

W ogrodzie krasnale rozstrzygną trzy konkursy: na najlepsze przebrania – bez zapisów; na Domki Krasnalowe (dla przedszkoli) – zapisy do 10 września do godz. 15; plastyczny (dla uczniów ze szkół podstawowych) – zapisy do 10 września do godz. 15.

Piątek i sobota w ogrodzie

Pierwszego dnia festiwalu krasnale rozstawiają w ogrodzie trzy strefy zabaw:

- Krasnalowa Strefa Zoo
- Krasnalowe Wielkie Gry
- Strefa Krasnala Koszałka – Opałka – klocki, taczki, betoniarki, wywrotki.

Będą także pokazy specjalne: bajka z wrocławskimi krasnalami-muppetami autorstwa absolwentek wrocławskiej PWST i pokaz krasnala Jasia, czyli teatr familijny.



15. jubileuszowa edycja Wrocławskiego Festiwalu Krasnoludków potrwa w naszym mieście trzy dni

Dodatkowo tego dnia w godz. 10–13 kursował będzie urodzinowy tramwaj krasnalowy. Start z przystanku Opera.

W sobotę 14.09 krasnale rozstawiają w ogrodzie wioskę z bajkami i pokazami artystycznymi od godz. 11 do 17. Tego dnia skrzaty zapraszają na ekowarsztaty,

rodzinną grę miejską „Urodziny krasnala Festiwalusza”, czytanie bajek przez aktorów teatru Capitol i Krasnalowe Silent Disco dla dorosłych krasnali od godz. 21 do 24.

Tego dnia festiwalowiczów zaprasza także Mediateka, pl. Teatralny 5. Krasnale rozegrają tu turniej gier planszowych o Pu-

char Krasnoludka: w godz. 11–14 – edycja dla młodszych uczestników, w godz. 17–20, Awaria Prądu – gra dla starszych.

Niedziela w Rynku i muzeach

Poranek rozpocznie się w Muzeum Miejskim Wrocławia (godz. 10–11.30 – zbiórka przed po-

mnikiem Fredry) i będzie pełen skandynawskich mitów. Pojawią się opowieści o karłach, olbrzymach i wikingach. Potem w godz. 12–13.30 – spacer po Rynku w poszukiwaniu krasnali (zbiórka koło pomnika Fredry).

W godz. 12, 14, 16 Movie Gate na pl. Solnym zaprasza na wspólne eksperymentowanie z ciekłym azotem, odkrywanie sekretów i poznawanie zwyczajów krasnali.

O godz. 12 warsztaty rodzinne w Muzeum Etnograficznym (ul. Traugutta 111/113) pt. „Jak brzmiały krasnoludki, grając na barabanach i diabelskich skrzypcach”. Uczestnicy sami stworzą muzykę, pomalują ptasie gwizdki i nauczą się krasnoludkowych piosenek.

Od godz. 11 do 14 Muzeum Poczty i Telekomunikacji przy ul. Kraśnińskiego 1 zaprasza na projektowanie znaczków i pocztówek. A o godz. 12 i 14 w Muzeum Pana Tadeusza (Rynek 6) odbędą się warsztaty tworzenia kartek urodzinowych.

➤ Program i zapisy na wydarzenia na stronie www.krasnale.pl

Pływalnia Orbita będzie otwarta też we wrześniu



W Orbicie będzie można się ochłodzić co najmniej do wtorku 8.09

To jeszcze nie koniec sezonu! Ze względu na prognozowane upały, pływalnia letnia Orbita przy ul. Wejherowskiej pozostanie otwarta co najmniej tydzień dłużej, jak poinformował Spartan.

Maciej Wołodko

– Wiele wskazuje na to, że początek września będzie we Wrocławiu piękny i słoneczny. Dlatego podjęliśmy decyzję, że przedłużamy przynajmniej o tydzień funkcjonowanie pływalni letniej Orbita przy ul. Wejherowskiej – poinformował rzecznik prasowy Wrocławskiego Centrum Treningowego Spartan Maciej Moczko. Zastrzegł od razu, że o terminie zakończenia sezonu letniego WCT Spartan będzie informować na bieżąco.

Kąpielisko Orbita przy ul. Wejherowskiej to kompleks trzech basenów odkrytych, który został wybudowany na The World Ga-

mes w 2017 roku. Znajduje się tutaj:

- basen pływacki o wymiarach 50 x 25 m i głębokości od 1,6 m do 1,8 m,
- basen rekreacyjny o wymiarach 50 x 25 m, w którym – oprócz strefy wydzielonej do pływania – funkcjonuje strefa wypłycony wraz ze zjeżdżalnią; głębokość od 1 m do 1,4 m,
- brodzik dla dzieci – niecka basenowa o wielkości ok. 200 mkw. i głębokości 40 cm, w pobliżu znajduje się plac zabaw dla najmłodszych.

Bilety można nabyć w kasie lub automacie. Od poniedziałku do piątku kosztują:

- bilet normalny – 35 zł,
- bilet ulgowy – 28 zł,
- bilet rodzinny – 28 zł (min. trzy osoby, maks. 2 dorosłe),
- bilet po godz. 17 – 22 zł.

A w weekendy:

- bilet normalny – 39 zł,
- bilet ulgowy – 32 zł,
- bilet rodzinny – 32 zł,

Karta Rodzina PLUS upoważnia do 50 proc. zniżki od ceny biletu wstępu. Na terenie pływalni znajdują się punkty gastronomiczne, przebieralnie, szatnie i sanitariaty. Na gości czeka też przygotowanych 120 bezpłatnych leżaków.

Mikrogranty dla wrocławian i dla Dolnoślązaków

Ruszył trzeci w tym roku nabór do programu Mikrogranty dla mieszkańców Wrocławia. Po raz pierwszy wystartował też nabór do grantów artystycznych organizowanych przez Wrocław we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, gdzie adresatami są wszyscy mieszkańcy naszego regionu.

I Maciej Wołodko

Przypomnijmy, że 25–26 października we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia odbędzie się Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska.

Sztuka współpracy

– Organizujemy go pod hasłem „sztuka współpracy”. Aby to hasło było kompletne, musimy zaprosić ludzi, by tę kulturę i sztukę współtworzyli. Dlatego do 13 września będzie trwał nabór dla wszystkich mieszkańców Wrocławia i Dolnego Śląska. Zachęcamy do zgłaszania projektów na otwarte dla wszystkich koncerty, happeningi, wydarzenia artystyczne, warsztaty – mówi wiceprezydent Wrocławia Renata Granowska.

– Niech to będą wydarzenia, które połączą sąsiadów i pokolenia, a przede wszystkim pokażą nam, jaki jest cały Dolny Śląsk. To kraina wspaniałych ludzi, mozaika kulturowa, a przy tym miejsce z tysiącletnim dziedzictwem, po

które nauczyliśmy się już sięgać niewybiórczo i się nim inspirować – dodaje.

Po 10 tys. zł dla 10 projektów

W ramach dolnośląskich grantów można zgłosić propozycję działań z dowolnej dziedziny artystycznej. Mogą być to sztuki wizualne, muzyka, taniec, teatr, architektura, sztuki performatywne, nowe media.

Zgłaszać się mogą zarówno osoby fizyczne, grupy nieformalne, jak i organizacje pozarządowe. Dziesięć najlepszych propozycji otrzyma dofinansowanie po 10 tys. zł.

Wybranych zostanie pięć, które mają być zrealizowane na terenie Wrocławia i pięć na pozostałym obszarze naszego województwa. Termin przeprowadzenia zwycięskich projektów – od 1 października do 30 listopada, z zastrzeżeniem, że dane przedsięwzięcie ma się rozpocząć nie później niż 25 października, czyli w chwili otwarcia Kongresu Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska.



W ramach jednej z poprzednich edycji Mikrograntów odbyły się warsztaty ceramiczne dla dorosłych

Wnioski do dolnośląskich grantów można składać już teraz. Przyjmowane są do 13 września.

Kolejne Mikrogranty

Cały czas trwa we Wrocławiu program Mikrogranty. Trzeci w tym roku nabór ruszył 1 września i potrwa do 15 września. Tradycyjnie w ramach miejskich Mikrograntów istnieją trzy

ścieżki naborowe. Pierwsza jest przeznaczona dla osób fizycznych i grup nieformalnych, druga dla organizacji pozarządowych (NGO-sy), trzecia – dla nieformalnych grup młodzieżowych w wieku 13–21 lat.

Maksymalna kwota dofinansowania działań organizacyjnych, technicznych, promocyjnych wynosi odpowiednio 5 tys. zł (osoby

fizyczne i grupy nieformalne), 10 tys. zł (NGO) i tysiąc złotych (młodzieżowe).

Program finansuje gmina Wrocław. Realizują go Wrocławski Instytut Kultury i fundacja Umbrella w partnerstwie ze stowarzyszeniem Tratatwa.

➤ Więcej na: instytutkultury.pl/mikrogranty

Zasady ppoż., czyli czego nie trzymać w piwnicy

Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu przestało do wszystkich administratorów budynków pismo przypominające o stosowaniu się do zasad ppoż. Wszystko po to, aby zadbać o bezpieczeństwo mieszkańców. Przypominamy najważniejsze zasady.

I Redakcja

Każdy mieszkaniec danego budynku powinien znać zasady związane z bezpieczeństwem przeciwpożarowym. Chodzi przecież o zdrowie i życie wszystkich osób mieszkających pod danym adresem. Warto wiedzieć, jakich przedmiotów nie wolno składować w budynkach i jakich zachowań trzeba unikać, aby sprawić, że ryzyko pożaru spadnie do minimum. Oto najważniejsze z zasad.

W piwnicy nie trzymaj: ■ butli gazowych; ■ płynów łatwopalnych; ■ pustych opakowań po farbach, lakierach; ■ opon samochodowych; ■ akumulatorów elek-

trycznych – sprawnych i zużytych; ■ pozostałości roślin (np. gałęzi lub chrustu); ■ urządzeń, których powierzchnia może się rozgrzać do temperatury 100 st. C.

W częściach wspólnych nie wolno: ■ palić papierosów, ■ rozpałać grilla, ■ ingerować w instalacje elektryczne, ■ używać materiałów łatwopalnych jako osłon oświetlenia, ■ napełniać butli z gazem, ■ używać elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych na łatwopalnym podłożu, ■ zastawiać ciągów ewakuacyjnych przedmiotami łatwopalnymi.

Ostrożnie z ładowaniem e-urządzeń. Dużą popularnością cieszą

się obecnie elektryczne hulajnogi, deskorolki, hooverboardy, segway itp. Instalacje elektryczne w budynkach nie są dostosowane do obsługi napięcia potrzebnego do ich naładowania. Może to skutkować zwarcie instalacji albo wybuchem akumulatora w urządzeniu.

Widzisz, reaguj: zgłoś przypadki trzymania łatwopalnych przedmiotów do: ■ **CZK** (717 702 222; czk@um.wroc.pl); ■ **TBS** (713 457 082, 713 458 052; tbs.tylina@tbs-wroclaw.com.pl); ■ **ZZK** (717 696 822, tel. alarmowy 693 912 746; bok1@zzk.wroc.pl); ■ **WM** (713 235 710, tel. alarmowy 693 912 749; biuro@wm.wroc.pl).



CKZ zachęca do dbania o bezpieczeństwo w budynkach mieszkalnych

Tramwaje w dni robocze

Wszystkie linie tramwajowe od 2.09 kursują z częstotliwością:

- w godz. 5–6 co 15 minut,
- w godz. 6–9 co 12 minut,
- w godz. 9–14 co 15 minut,
- w godz. 14–18 co 12 minut,
- w godz. 18–20 co 15 minut,
- w godz. 20–23 – co 20 minut.

Autobusy linii N

Autobusy linii N będą kursowały z częstotliwością:

- w godz. 5–6 co 20 minut,
- w godz. 6–6.30 co 15 minut,
- w godz. 6.30–8 co 7,5 minuty,
- w godz. 8–21 co 15 minut,
- w godz. 21–23 co 30 minut.

Kursy szkolne

Uruchomione zostały kursy szkolne na liniach:

- 104 przez ul. Kozią wraz z uruchomieniem nowych przystanków: Kozia (Szkoła),
- 105 i 108 przez ul. Cynamonową wraz z uruchomieniem nowych przystanków: Cynamonowa (Szkoła), Kaparowa,
- 117 przez ul. Krępicką,
- 133 przez ul. Koreańską,
- 142 przez ul. Rumiankową,
- przywrócenie kursowania linii 310.

Zmiany na liniach aglomeracyjnych

Przywrócona została

- linia 941 wraz z uruchomieniem dodatkowych kursów w skróconej relacji do Kiełczowa,
- przywrócone zostały zawieszone kursy linii 911 w skróconej relacji Wrocław – Kiełczów – Wrocław,
- przywrócone zostały zawieszone kursy linii 903 i 913,
- przywrócone zostały zawieszone kursy linii 913 w skróconej relacji Wrocław – Rzeplin – Wrocław.

Nowe linie URBANCARD w aglomeracji

Pięć linii autobusowych łączących Wrocław z Wisznia Małą i Żórawiną od 2.09 objął system URBANCARD. Pasażerowie łatwiej też kupią bilet.

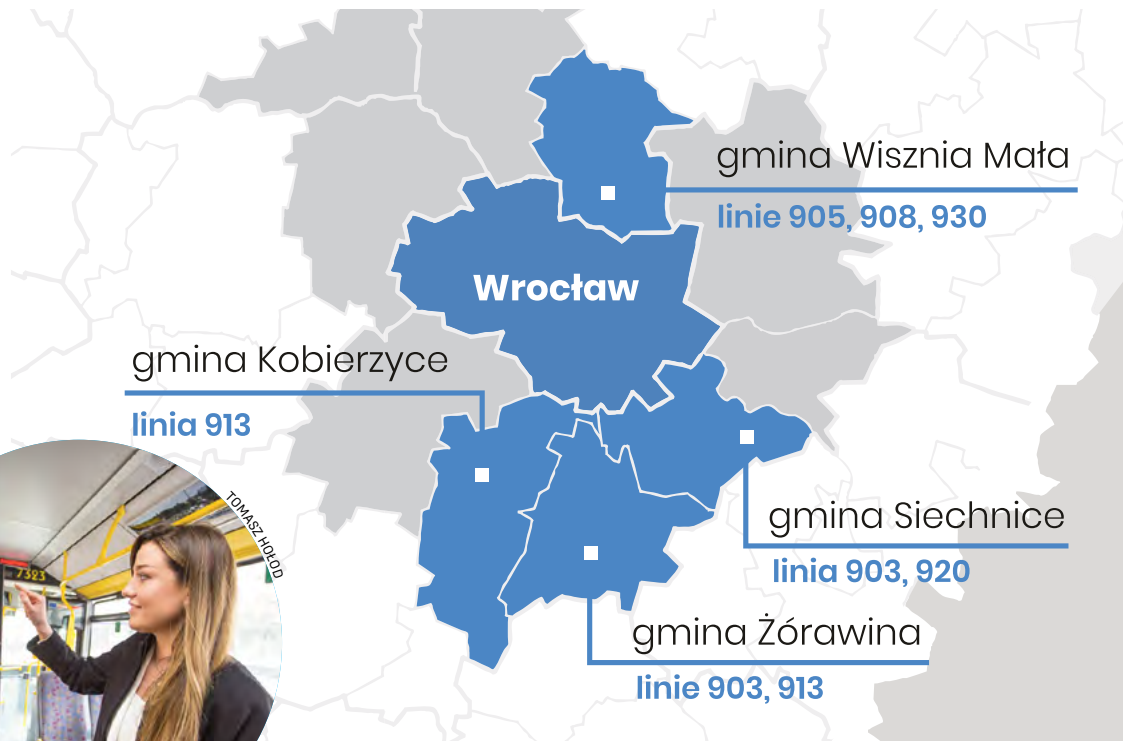
Redakcja

W ciągu kilku ostatnich lat przybyło aż 11 nowych połączeń finansowanych wspólnie przez Wrocław i okoliczne gminy. Dzięki temu tych linii jest już 27. Na 7 z nich, które łączą Wrocław z Kątami Wr. i z Czernicą, od 2023 r. działa system URBANCARD. Od 2.09 ta pula poszerzyła się o kolejne 5 linii, łączących Wrocław z Wisznia Małą (linie 905, 908, 930) i Żórawiną (przez Kobierzyce i Siechnice – linie 903 i 913).

– Na liniach, których organizatorem jest gmina Wrocław, bilety będzie można kupić na takich samych zasadach jak we Wrocławiu. Rozszerzenie URBANCARD oznacza, że dokonamy tego szybciej, łatwiej i na wiele sposobów – tłumaczy Paulina Tyniec-Piszcz, dyrektor Wydziału Transportu UMW.

Co się zmieni dla pasażerów?

Kierowca otworzy wszystkie drzwi autobusu, nie tylko pierwsze. Nie



będzie już także sprzedawał bilety

oraz nie będzie konieczne płacenie gotówką. Z użycia wyjdą też EM-karty. Trasy autobusów pozostaną bez zmian.

Jak kupimy bilet?

Bilet kupimy w autobusie w kasowniku-terminalu płatniczym za pomocą zbliżeniowej karty płatniczej, Elektronicznej Portmonetki na URBANCARD EP, a także przy użyciu aplikacji mobilnej. Bilet jednorazowy – po wprowadze-

niu numeru bocznego pojazdu. Wszystkie rodzaje biletów można też nabyć w 160 automatach we Wrocławiu, w ok. 200 punktach Mennicy Polskiej oraz przy użyciu aplikacji w telefonie (URBANCARD, SkyCash, mPay, Jakdojade) i na www.urbancard.pl. Papierowy bilet? W automatach na przystankach we Wrocławiu, a w samych gminach – w wyznaczonych przez nie punktach.

Zniżki i bezpłatne przejazdy

Uczniowie, osoby 65+ i inne osoby uprawnione do bezpłatnych lub

ulgowych przejazdów zachowują swoje uprawnienia. Bilet okresowy na linię międzygminną honorowany jest także na innych liniach we Wrocławiu, których trasa pokrywa się z trasą linii międzygminnej. Wszystkie bilety okresowe międzygminne zakodowane na EM-kartach zachowują ważność do końca okresu obowiązywania. Jednocześnie pasażerowie posługujący się biletami okresowymi mogą też skorzystać z aplikacji mobilnej URBANCARD, która wymaga jedynie założenia konta. Bilet czasowy obowiązuje wyłącznie w strefie Wrocław.

Kierowca MPK uratował dziecko

Kierowca prowadzący autobus miejski we Wrocławiu zauważył na chodniku spanikowaną kobietę z dzieckiem w wózku. Matka, przerażona i zapłakana, nie wiedziała, co się dzieje z jej synem. Marcin Krupa natychmiast zatrzymał pojazd i ruszył na pomoc.



Marcin Krupa jako jedyny rzucił się na pomoc małemu Kyryle

Karina Gut

Do dramatycznej sytuacji doszło 18.08 przy pl. Jana Pawła II.

– Matka machała rękoma, była przerażona. Zatrzymałem autobus i podbiegłem do niej. Pytałem, co się stało, a kobieta próbowała mi wytłumaczyć, że dziecko coś jadło, może bułkę, popiło wodą, a potem zaczęło się dusić. Zobaczyłem, że chłopiec traci przytomność, więc od razu zacząłem go oklepywać – relacjonuje pan Marcin.

Dziecko nie nawiązywało żadnego kontaktu, więc kierowca kontynuował akcję ratunkową, aż do

przyjazdu karetki. Po przyjeździe ratowników chłopiec został im przekazany.

– Ludzie przechodzili obok, niektórzy stali i po prostu patrzyli na całą sytuację. Może nie wiedzieli, jak się zachować w takiej sytuacji. Ja działałem instynktownie. Nogi miałem jak z waty, ale wiedziałem, że muszę pomóc. Sam mam trzyletnie dziecko, więc nie mogłem być obojętny – tłumaczy pan Marcin.

Chłopiec ma rok i 9 miesięcy, nazywa się Kyryło. – Jesteśmy dumni z postawy naszego pracownika – nie kryje Witold Woźny, prezes MPK.

Budowa TAT na Swojczyce bliżej. Jaka będzie trasa?

Rozpoczęły się procedury przetargowe związane z kolejną wielką inwestycją komunikacyjną i infrastrukturalną, która ułatwi mieszkańcom wschodnich osiedli dojazd do centrum Wrocławia. Urzędnicy planują 2-kilometrową trasę dla autobusów i tramwajów pomiędzy Sępolnem a Swojczycami.

■ Błażej Organisty

Spółka Wrocławskie Inwestycje ogłosi przetarg na wybór firmy budowlanej, gdy tylko unijni urzędnicy zaakceptują dokumentację. Od momentu podpisania umowy wykonawca będzie miał dwa lata na realizację zadania.

14 przystanków

Długość TAT Sępolno – Swojczyce ma wynieść ok. 2 km. Jeden kraniec to pętla dla autobusów i tramwajów na Sępolnie (do przebudowania), drugi to pętla dla tramwajów na Swojczycach (do wybudowania). Na trasie będzie 14 przystanków: ■ 8 dla tramwajów i autobusów (czyli podwójnych), ■ 2 tylko dla tramwajów, ■ 3 tylko dla autobusów, ■ 1 dwustronny dla tramwajów i autobusów.

– Pojazdy komunikacji miejskiej będą poruszały się głównie wydzielonym korytarzem komunikacyjnym. Podczas tej inwestycji zastosujemy rozwiązania ekologiczne, pozwalające na wprowadzenie elementów zielonych w infrastrukturę przystankową oraz będziemy retencjonować wody gruntowe – mówi Andrzej Biegus, kierownik projektu ze spółki Wrocławskie Inwestycje.



Stanisław Piątek z RO Strachocin-Swojczyce-Wojnów na konferencji zabrał dzieci, by pokazać im nową trasę

Elementy zielone to: drzewa na pętli na Swojczycach i rośliny na przystankach (konkretnie maty z rozchodnikiem na dachach wiat).

Drogi rowerowe i chodniki

Budowa TAT na Swojczyce będzie wymagała przebudowania 7 skrzyżowań i dużego fragmentu ul. Swoj-

czyckiej, a także kawałka ul. Mickiewicza. Ponadto na wysokości Mydlanej powstanie nowy łącznik ul. Marco Polo z mostami Chrobrego, które były budowane z torowiskiem jako częścią planowanej trasy tramwajowej. Nie można zapomnieć o ogromnej pracy przy infrastrukturze podziemnej i sieciach naziemnych. Trzeba będzie zbudować kilka

kilometrów wodociągów, przebudować i zbudować kilkanaście kilometrów sieci energetycznej niskiego oraz średniego napięcia, zająć się kanalizacją sanitarną i deszczową, przebudować sieć gazową i telekomunikacyjną.

Kierownik Andrzej Biegus z WI deklaruje współpracę z radą osie-

dla na każdym etapie inwestycji, tak aby ograniczyć związane z nią utrudnienia.

– Dlatego chcemy uczestniczyć w organizacji ruchu zastępczego i mieć stały kontakt z inwestorem – podkreśla Izabela Folga-Łozińska z rady osiedla Strachocin-Swojczyce-Wojnów. – Ta część Wrocławia, która rozbudowuje się szybko, od lat boryka się z problemem korków, dlatego od początku wspieramy budowę trasy i mamy nadzieję na jej szybką realizację.

Stanisław Piątek, z tej samej rady osiedla, nazywa inwestycję rewolucją transportową. – Teraz mamy w zasadzie tylko jedną drogę dojazdową, Swojczycką. Nie wszyscy chcą z niej korzystać, jeżdżąc autem. Ruch jest spory. Część osób wybiera rowery, ale muszą jechać kostką albo chodnikiem, więc czekają na drogę rowerową z prawdziwego zdarzenia. Niektórzy na pętli na Sępolnie chodzą spacerem. A wiele osób chce korzystać z komunikacji zbiorowej, co widać po pełnych pociągach regionalnych przejeżdżających przez stację Wrocław Swojczyce.

To właśnie blisko tej stacji będzie parking i pętla planowanej trasy tramwajowo-autobusowej.

Uwaga! Trwa remont torów na Grabiszyńskiej

Wrocławskie MPK w ramach TORYwolucji rozpoczęło 2.09 remont torowiska na ul. Grabiszyńskiej na skrzyżowaniu z Zaporoską i Szpitalną. Pokonanie tego odcinka jest obecnie bardzo czasochłonne i tworzą się korki – warto to wziąć pod uwagę planując podróż.

■ Bartosz Chochołowski

MPK w miniony weekend wykonało nakładkę na tory, która umożliwiła ruch wahadłowy pojazdów. Na tym odcinku jednym torem jeżdżą tramwaje, podczas gdy drugi jest remontowany. Takie rozwiązanie jednak nie wytrzymało próby porannego szczytu komunikacyjnego. Pokonanie tego odcinka było czasochłonne zarówno dla motorzystów, pasażerów, jak i dla kierowców.

Ruch wahadłowy ogranicza przepustowość, a pierwszy dzień szkoły wiąże się ze wzmożonym ruchem. Zaczęły się tworzyć tramwajowe korki.

– Na miejscu pracuje Nadzór Ruchu, analizujemy sytuację i wprowadzamy korekty, aby sytuacja nie powtórzyła się w kolejnych dniach. Współpracujemy również z Wydziałem Inżynierii Miejskiej, aby dostosować sygnalizację do nowych warunków. Dokładamy wszelkich starań, aby zminimalizować utrudnienia – wyjaśnia Barbara Balicka z Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego we Wrocławiu.

MPK, przewoźnik i jednocześnie zarządca infrastruktury tramwajowej, prowadzi na Grabiszyńskiej remont zaplanowany w ramach TORYwolucji. Data jego rozpoczęcia – wraz z początkiem roku

szkolnego – nie wydaje się najbardziej fortunna, ale w wakacje trwały prace na Powstańców Śląskich i Kazimierza Wielkiego. Z wprowadzaniem utrudnień na Grabiszyńskiej czekali na zakończenie innych inwestycji.

Wymieniane tu torowisko ma poprawić bezpieczeństwo ruchu tramwajowego, ale też jakość nawierzchni służącej kierowcom przecinającym Grabiszyńską. Po remoncie będzie tam na pewno równiej.

Prace potrwać przez 8 tygodni, zatem mniejszych lub większych utrudnień można się tu spodziewać do końca października.



Wymiana torowiska na Grabiszyńskiej ma potrwać do końca października

Truteń, Robotnica i Królowa sprzedają miody lokalnie

Skoro wiemy, że mleko najlepsze jest prosto od krowy, to czemu kupujemy w markecie miód, który przebył setki tysięcy kilometrów? – Najlepiej wybrać taki, który pszczoły wyprodukowały w naszej okolicy – wyjaśniają Krzysztof Surmacz i Grzegorz Pietrzycki, wrocławianie, którzy stworzyli serwis pomagający znaleźć najbliższą pasiekę.

Agata Zięba

– Dla nas najważniejsze jest to, żeby serwis działał lokalnie. Pokazywał, gdzie kupimy dobry miód najbliżej domu. To ważne ze względu na jego składniki, bo okazuje się, że nasz organizm przyzwyczaja się do pyłków roślin, które rosną najbliżej nas. Chodzi też, oczywiście, o wspieranie lokalnych pszczelarzy – ale tych, którzy naprawdę z sercem prowadzą swoją pasiekę. Sąsiedzi najlepiej o tym wiedzą – dodaje Krzysztof Surmacz.

Pasjonaci bez promocji

Do stworzenia serwisu skłoniła go obserwacja wujka, który jest pszczelarzem. – To ciężka praca dzień po dniu, niezależnie od pogody. Pszczelarze nie mają czasu na promowanie swoich produktów. To pasjonaci. Kochają tę pracę, znają się na pszczołach, ale często nie mają pojęcia o marketingu i internecie. Nasz serwis pomaga im zrobić reklamę – tłumaczy Surmacz.

Z pomysłem prezentacji, zrobionej w programie komputerowym power point, Krzysztof Surmacz i Grzegorz Pietrzycki poszli do profesjonalnej firmy. – Pomyśleliśmy, że skoro potrafimy wysłać w kosmos satelity, to czemu sprzedaż miodu nadal odbywa się z bagażnika samochodu



Grzegorz Pietrzycki (w kapeluszu) i Krzysztof Surmacz (w kółku) to twórcy serwisu 123miody.pl

du pod marketem – śmieją się. Po roku, we wrześniu 2022, ruszył serwis 123miody.pl.

Jak to działa?

Chcesz kupić miód: wchodzisz na stronę, klikasz w ulubiony smak i już masz listę kontaktów. Możesz sprawdzić, czy pasieka jest w twojej okolicy lub czy oferuje wysyłkę.

Jeśli szukasz po prostu pobliskiego pszczelarza, wpisujesz swoją lokalizację i dostajesz listę pasiek najbliżej. W bazie jest aktualnie 510 pasiek z całej Polski, w tym 7 z okolicy Wrocławia.

Korzystanie z serwisu jest darmowe dla kupującego i w podstawowej wersji dla sprzedającego – umożliwia to pakiet Truteń. Dla większych

pasiek są pakiety Robotnica i Królowa, dostosowane do ich wielkości, liczby oferowanych smaków i punktów sprzedaży.

– Nie faworyzujemy nikogo. Nie jest tak, że ten, który płaci więcej, ma lepszą pozycję. Chcemy, aby pszczelarz, który ma choćby 10 rodzin pszczelich, miał taką samą możliwość dotarcia do klienta, jak

duża pasieka. Stąd darmowy pakiet Truteń. Można w nim dodać swoje ogłoszenie i trzy zdjęcia. Zdaniem pszczelarzy cena Robotnicy też nie jest wygórowana. To jeden słoik miodu przeznaczony na promocję – wyjaśnia pan Grzegorz.

Najlepiej kup u źródła

Choć wyniki już są bardzo dobre (nawet 20 tys. odsłon), przed serwisem długa droga rozwoju, bo pszczelarzy w Polsce jest ponad 70 tys. – Chcemy pomóc dotrzeć do tych prawdziwych pszczelarzy w czasach, gdy półki w marketach uginają się od miodów „z UE” i „spoza UE” – mówią właściciele serwisu.

– Tylko kupując miód u źródła mamy pewność, że jest on naturalny, a nie sztuczny, że nie jest to mieszanina różnych miodów z kilku źródeł albo że nie spędził wielu tygodni w transporcie w niewłaściwych warunkach. Bo to wszystko sprawia, że większość miodów sklepowych nie ma już swoich zdrowotnych właściwości – wyjaśniają pasjonaci.

I dodają, że wizyta w gospodarstwie pszczelarza to też możliwość zobaczenia na własne oczy, jak powstaje to płynne złoto i wysłuchania opinii wprost z pasieki.

Drużyna Szlachetnej Paczki szuka wolontariuszy



Im więcej wolontariuszy dołączy, tym więcej rodzin uzyska pomoc

Szlachetna Paczka rekrutuje wolontariuszy do najbliższej edycji programu. W województwie dolnośląskim brakuje jeszcze 364 osób. To od liczby wolontariuszy zależy, ilu rodzinom w potrzebie pomoże Paczka w tym roku. Chcesz pomagać? Zobacz, jak się zgłosić.

Agata Zięba

Seweryn, gdy zgłaszał się do wolontariatu w Paczce, myślał, że polega on wyłącznie na... noszeniu paczek. Do dołączenia do programu przekonał go fakt, że Paczka dociera do rodzin, które rzeczywiście potrzebują pomocy. Karolina zawsze czuła w sobie potrzebę pomagania, ale myślała, że nie ma na to czasu. Sylwia z kolei potrzebowała aktywności, którą mogłaby wykonywać poza domem. Każdy wolontariusz ma inną motywację.

Wolontariat w Szlachetnej Paczce to propozycja dla tych, którzy

nie godzą się na obojętność wobec potrzebujących i nie boją się wyzwań. Model pomocy, w którym z rodziną trzeba kontaktować się bezpośrednio, zebrać listę rzeczy, zgromadzić je lub środki na ich zakup wymaga od wolontariusza zaangażowania w kilkutygodniową realizację zadań, wykorzystania swojego czasu, dobrego planowania i szybkiego reagowania. Niektóre historie rodzin mogą też wywoływać trudne emocje.

Dlatego przed przystąpieniem do wolontariatu warto rozważyć swoje możliwości. Zastanowić się, co nas motywuje i na ile możemy się zaangażować.

I jeśli decyzja zostanie podjęta:

- wejść na stronę www.szlachetnapaczka.pl
- wysłać swoje zgłoszenie
- czekać na kontakt rekrutera, który umówi się z nami na pierwsze spotkanie online.

Karolina zapytana, jak zachęciła by do wolontariatu osobę, która chce pomagać, ale nie wie, czy się do tego nadaje, odpowiada: – Powiedziałabym, że jeżeli w ogóle się nad tym zastanawiasz, to jest ogromna szansa, że się nadajesz.

➤ Więcej na stronie www.szlachetnapaczka.pl

Jak segregują wrocławianie? Wyniki ankiety

Prawie 80 proc. mieszkańców Wrocławia twierdzi, że starannie segreguje odpady. Rzeczywistość bywa bardziej skomplikowana. 69 proc. zawartości worka, który statystyczny Kowalski wyrzuca do czarnego kontenera na śmieci zmieszane, powinna trafić do pojemników na: tworzywa sztuczne, bio, szkło i papier.

Redakcja

W ankiecie internetowej, zamieszczonej na portalu wroclaw.pl, zapytaliśmy o stosunek wrocławian do segregacji. Co ich motywuje, a co nie? Odpowiedzi było prawie 600.

Dbłość o środowisko

Wyniki pokazały, że większość respondentów (50–60 proc.) deklaruje, że segreguje odpady z powodów ekologicznych, takich jak dbałość o środowisko, chęć przekazania odpadów do recyklingu i wiara w słuszność tej idei. Dla niektórych motywacją są kary lub obawa przed zwiększeniem opłat.

Inne czynniki motywujące do segregacji to potrzeba dawania dobrego przykładu dzieciom i przekonanie, że jest to działanie na dłuższą metę sensowne i potrzebne.



W domu powinniśmy rozkładać odpady do czterech pojemników, na końcu wybierając 5. – na zmieszane

ne. Za czynniki demotywujące i ograniczające segregację śmieci respondenci wymieniają brak miejsca i warunków w mieszkaniu. Pojawiały się również głosy przeciwnie.

Każdy dodaje od siebie cegiełkę

Niektórzy wychodzą po prostu z założenia, że to firma odpowiedzialna za wywóz śmieci powinna się zająć segregacją, jednak warto wspomnieć, że każdy z nas pełni rolę w tym procesie. Dostarczenie

śmieci z mieszkania do odpowiednio oznaczonego kontenera należy do mieszkańca.

Warto jednak pamiętać, że koszt sortowania odpadów zmieszanych jest dużo większy od tych posegregowanych. Jeśli nie chcemy rachunków grozy za wywóz odpadów, segregować musimy sami. Przy okazji warto przypomnieć, że frakcji jest 5. Niektórzy w ankiecie wspominają, że wszystkie posegregowane śmieci i tak są po-

tem zmieszane i segregowane na nowo – „śmieci trafiają do jednej śmieciarki”. Od wielu lat śmieciarki jeżdżące po Wrocławiu są wyposażone w odrębne komory na odpady – więc pojazd, owszem, czasami jest jeden, ale każda z frakcji przewożona jest osobno.

Wielu ankietowanych wskazuje na brak konsekwencji wobec osób, które nie segregują odpadów, co demotywuje tych, którzy starają się przestrzegać zasad.



dr. inż. Weronika Urbańska
Politechnika Wrocławska

Niepokoje mnie fakt, że niektórzy wciąż wierzą w ponowne mieszanie posegregowanych odpadów. To nieprawda – każdy etap segregacji ma znaczenie, a odpady segregowane „u źródła” są łatwiejsze do przetworzenia. Brak miejsca w mieszkaniach to realny problem, jednak i tu producenci pojemników na odpady przychodzą nam z pomocą. System segregacji wymaga nie tylko edukacji, ale też egzekwowania przepisów. Warto rozważyć wprowadzenie bardziej efektywnych mechanizmów kontroli. Brak segregacji odpadów to gotowy przepis na jeszcze wyższe opłaty za ich unieszkodliwianie i zmniejszona szansa na ponowne przetworzenie. Wyniki ankiety pokazują, że jesteśmy na dobrej drodze, ale przed nami jeszcze wiele pracy: intensywna edukacja, praktyczne rozwiązania ułatwiające segregację i skuteczne egzekwowanie przepisów. Tylko takie podejście pozwoli nam na poprawę efektywności segregacji odpadów we Wrocławiu.

Masz przydomowe szambo? Szukaj najniższej ceny

Nie więcej niż 350 zł kosztował do tej pory wywóz zawartości przydomowego szamba. Po tym, jak MPWiK zapowiedziało podwyżkę dla firm asenizacyjnych o 4,18 zł za wywóz 1 m sześć. nieczystości, niektóre podniosły swoje ceny nie o 42 zł za beczkę, lecz prawie o 200 zł.

Redakcja

Górna stawka, jaką mogą mieć w cenniku firmy asenizacyjne, to 55 zł za 1 m sześć., czyli za opróżnienie domowego szamba – 550 zł – tak wynika z uchwały Rady Miejskiej Wrocławia. Do niedawna ci, którzy muszą korzystać z usług beczkowozów, płacili ok. 300 zł. Gdy MPWiK zapowiedziało wzrost od 1.09 swojej opłaty dla asenizatorów o 4,18 zł za 1 m sześć., firmy te zaczęły wprowadzać nowe stawki. Niektóre doliczają więc 42 zł za 10 m sześć., ale są i takie, które każą sobie płacić już nawet 540 zł za jeden beczkowóz. Urząd Miejski Wrocławia dysponuje wy-

kazem 50 podmiotów z zezwoleniem na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Wrocławia. – Wrocławianie mają duży wybór firm, które są uprawnione do odbioru tych nieczystości. Warto porównywać ceny i wybierać najniższą ofertę. Dzwońmy do nich, weryfikujmy stawki – zachęca Małgorzata Demianowicz, dyrektor Wydziału Środowiska i Rolnictwa UMW.

Wrocław jest skanalizowany w 98 proc. Ale w 3 tys. gospodarstwach na terenie prywatnych nieruchomości są zbiorniki bezodpływowe. Z tego jednak blisko 1000 ma już teraz techniczną możliwość,

by podłączyć się do sieci kanalizacyjnej. Koszt odbioru ścieków bytowych przez instalację MPWiK jest kilkukrotnie niższy. Można dostać bezzwrotną dotację (do 80 proc. udokumentowanych fakturami lub rachunkami kosztów na budowę przyłączy kanalizacyjnych – jednak nie więcej niż 6 tys. zł (osoby fizyczne) lub nie więcej niż 10 tys. zł (wspólnoty mieszkaniowe). Więcej informacji pod nr. tel. 71 799 67 00.

» **Lista firm uprawnionych:**
wro.news/szambiarki-lista

» **O dotacjach do podłączeń kanalizacyjnych:** wro.news/wnioski-kanalizacja



ADOBE STOCK

Jeśli podłączysz się do kanalizacji, za ścieki będziesz płacił mniej

Więcej zdrowia, więcej życia!

7 września – wpiszcie sobie tę datę w kalendarz, bo na ten dzień urzędnicy miejscy zaplanowali największe wydarzenie promujące zdrowy styl życia we Wrocławiu. Będzie można bezpłatnie wykonać szereg badań profilaktycznych, na co dzień niedostępnych od ręki, a także skorzystać z konsultacji ze specjalistami różnych dziedzin. Przed galerią Magnolia Park, ul. Legnicka 58, stanie w tym roku osteobus, w którym sprawdzimy gęstość kości, a na najmłodszych czekać będzie wiele atrakcji, w tym skate strefa i ścianka wspinaczkowa.

I Paulina Czarnota

Przywitajcie jesień zdrowo i aktywnie! 7 września w sobotę miasto zaprasza na XV edycję Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia – ogólnomiejskiego, rodzinnego święta dla mieszkańców Wrocławia. Jak co roku towarzyszy mu hasło „Więcej zdrowia, więcej życia!”, które ma zachęcić do zadbania o siebie, swoje samopoczucie i kondycję.



duże kolejność zgłoszeń na miejscu przy poszczególnych stoiskach.

– Promowanie zdrowego stylu życia i profilaktyki zdrowotnej od wielu lat jest jednym z ważnych elementów działań władz Wrocławia na rzecz jego mieszkańców. A dzięki tej inicjatywie możemy dotrzeć do szerszej grupy osób, które do tej pory nie korzystały z miejskich programów – podkreśla Joanna Nyczak, dyrektorka Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Bezpłatnie i bez zapisów

Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia to wydarzenie organizowane przez miasto Wrocław, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMW, Fundację Ładne Historie i przez galerię handlową Magnolia Park. Udział w nim jest bezpłatny, nie trzeba też się wcześniej zapisywać. Wystarczy, że w sobotę 7 września przyjdziecie na ul. Legnicką 58. Decy-

Jakie badania i konsultacje?

Wydarzenie rozpoczyna się o godz. 9 i potrwa aż do godz. 18. Program przygotowany został z myślą o całej rodzinie. Na miejscu będzie można skorzystać z szerokiej gamy bezpłatnych badań i konsultacji profilaktycznych dla

osób w różnym wieku, które często wymagają wcześniejszej rejestracji bądź długiego czasu oczekiwania. Specjaliści z różnych dziedzin będą na miejscu przez 8 godzin, zapewniając mieszkańcom bezpośredni dostęp do diagnostyki i profesjonalnych porad w różnych obszarach, w tym:

- profilaktyki raka piersi,
- pomiarów ciśnienia tętniczego i poziomu cukru we krwi,
- profilaktyki próchnicy,
- psychodietetyki i dietetyki,
- analizy składu ciała za pomocą profesjonalnego urządzenia SECA 515 u osób dorosłych,
- działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- rehabilitacji ruchowej u osób dorosłych i dzieci,
- edukacji zdrowotnej kobiet planujących ciążę, ciężarnych, matek, rodziców,
- kardiologii,
- przeciwdziałania przemocy,
- zdrowia psychicznego,
- poradnictwa dla osób chorych na cukrzycę,
- badań profilaktycznych dla mężczyzn 40+,
- profilaktyki alkoholowej – życia wolnego od nałogów i używek,
- pierwszej pomocy w nagłych sytuacjach.

XV edycja Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia już 7 września przed Magnolią Park, ul. Legnicka 58



MARTA SOBALA

Tegoroczna odsłona Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia to prawie 40 wystawców. Wśród partnerów wydarzenia są: 4. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ we Wrocławiu i Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

Zaprezentowana zostanie również działalność Farmy Miejskiej Wrocław, z któ-

rej plony wykorzystywane są do przygotowania posiłków dla dzieci we wrocławskich żłobkach.

Strefa dla dzieci

Organizatorzy przygotowali specjalną strefę dla dzieci i młodzieży z animacjami i warsztatami edukacyjnymi.



Przed galerią stanie osteobus, w którym będzie można sprawdzić gęstość kości

mi, które nie tylko bawią, ale i uczą. Na młodych fanów sportowego trybu życia czekać będą ścianka wspinaczkowa i strefa skate, w której instruktorzy nauczą różnych form wypoczynku. To świetna okazja, by zadbać o swoją kondycję fizyczną.

Dojazd i bezpieczeństwo

Wydarzenie odbędzie się w przestrzeni otwartej przed Magnolia Park przy ul. Legnickiej 58. Organizatorzy mają plan B na niepogodę – w przypadku intensywnych opadów deszczu lub zagrożenia burzami impreza odbędzie się w środku centrum Magnolia Park w przestrzeni tuż przed wejściem. O zmianach lokalizacji będą informować na kilka dni przed wydarzeniem.

Na miejsce można dojechać środkami komunikacji publicznej (przystanek Niedźwiedzia – Centrum Obsługi Mieszkańców Miasta Wrocław) liniami tramwajowymi: 3, 10, 12, 21, 22, 72 i autobusowymi: 102, 122.

Jeśli chcecie wziąć udział we Wrocławskich Dniach Promocji Zdrowia 2024 i macie dodatkowe potrzeby związane z dostępnością, organizatorzy zachęcają do zgłaszania ich drogą mejlową na adres: wdpz@ladnehistorie.pl.

Wydarzenie zaplanowano w przestrzeni otwartej. Nie zapomnijcie więc o zabraniu ze sobą nakrycia głowy, okularów przeciwsłonecznych i kremu z filtrem, a w przypadku osób starszych, dla których wysoka temperatura może stanowić utrudnienie, lepiej wybrać się na wydarzenie dopiero po godzinie 16.

Zapowiada się słoneczna sobota, więc ko-

niecznie weźcie ze sobą bidony lub butelki wielokrotnego użytku. Na miejscu możecie uzupełnić je bezpłatnie kranówką od MPWiK Wrocław. Woda z kranu jest nie tylko pełna minerałów, ale także świetnie orzeźwia. Z miętą, ogórkiem czy cytryną? Sprawdźcie wszystkie smaki w barze wodnym.

Zadbaj o zdrowie

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia realizuje programy dla mieszkańców Wrocławia w zakresie promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób. Dotyczą one:

- wczesnego wykrywania zagrożeń zdrowotnych,
- profilaktyki chorób cywilizacyjnych, w szczególności profilaktyki nowotworów złośliwych (raka szyjki macicy, piersi, skóry i czerniaka),
- rozszerzenia dostępu do rehabilitacji kardiologicznej,
- profilaktyki cukrzycy typu I i II oraz zapobieganie stopie cukrzycowej,
- profilaktyki chorób zakaźnych, szczególnie grypy u dzieci i dorosłych oraz COVID 19, a także chorób, które przez wiele lat nie występowały z powodu wysokiej wyszczepialności, natomiast obniżenie tego wskaźnika przyczyniło się do ich wzrostu,
- profilaktyki próchnicy zębów realizowanej w środowisku dzieci i młodzieży w 14 gabinetach dentystycznych we wrocławskich szkołach,
- promocji zdrowego stylu życia wśród dzieci i dorosłych.

Na działania w 2024 roku przeznaczono ponad 10,4 mln zł.

➤ **Szczegółowe informacje na stronie internetowej www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/zdrowie**



Na najmłodszych będzie czekać wiele atrakcji, w tym ścianka wspinaczkowa



Na mieszkańców czekać będą specjaliści, którzy wykonają bezpłatne badania

Remont dwóch ulic na Starym Mieście

Do 10 września drogowcy będą wymieniali nawierzchnię na ulicach Błogosławionego Czesława i Oławskiej w ramach zadania „Wrocław na dobrej drodze”. Na ulicy Błogosławionego Czesława do naprawy jest 120 m od strony kościoła Dominikanów i galerii handlowej. Prace prowadzone są od godz. 20 do 5 rano. W przypadku Oławskiej nawierzchnia będzie wymieniana na jezdni od strony banku – na odcinku od skrzyżowania do ul. Kazimierza Wielkiego (190 m).

Sobota z nietoperzami w parku Szczytnickim

Czy wiecie, że we Wrocławiu mamy co najmniej 17 gatunków rzadkich i chronionych nietoperzy? W sobotę 14.09 Czasoprzestrzeń zaprasza na spotkanie z nimi. O godz. 17.30 w Klubie Łącznik (ul. Tramwajowa 1-3) dr Anna Bator-Kocół wygłosi wykład pt. „Nietoperze – mity i rzeczywistość”, a po nim nastąpi pokaz karmienia nietoperzy – rehabilitantów będących pod opieką wrocławskich chiropterologów. Po teorii przyjdzie czas na praktykę i o godz. 19 wszyscy wyruszą na nocny spacer śladami gacek w parku Szczytnickim. Będzie słuchanie ich głosów przez detektory ultradźwiękowe. Zbiórka na placu przed Czasoprzestrzenią. Wstęp wolny.

Gdzie na pchli targ w sobotę 8.09?

Klub Anima zaprasza na Sąsiedzki Pchli Targ o godz. 11. Wydarzenie zaplanowano w klubie przy ul. Pilczyckiej 47 lub, jeśli pogoda dopisze, na parkingu przed klubem. Nie trzeba się zapisywać. Po raz kolejny miłośnicy wymiany i sprzedaży niepotrzebnych im już rzeczy spotkają się także na placu przed CH Zajezdnia, ul. Grabiszewska 184. Start o godz. 10. Tutaj należy się zgłosić pod numerem 71 715 96 00 lub e-mailem pchlitarg@zajezdnia.org, ale także nie trzeba płać za udział. Kolejne wydarzenie 13.10.

OŁBIN/KARŁOWICE-RÓŻANKA

Seniorze starszy lub młodszy, kijki weź i chodź

To sport ogólnorozwojowy dla osób w każdym wieku, który można uprawiać wyczynowo, ale też rekreacyjnie. I to w takim tempie, żeby móc prowadzić rozmowę bez zasapania się. Może Nordic Walking Senior jest dla Ciebie? Startują bezpłatne zajęcia.

Anna Aleksandrowicz

Przygotuj wygodny strój sportowy i kijki do nordic walking. Trenować możesz w parku Tołpy na Ołbinie lub w parku Kasprowicza na Karłowicach-Różance – w zależności, gdzie masz bliżej.

Prawie wszystkie mięśnie

– Nordick walking, czyli spacer z kijkami to świetna alternatywa dla biegania i jazdy rowerem – zapewnia Justyna Zięba, fizjoterapeutka i instruktorka nordic walking. Ona poprowadzi zajęcia w parku Tołpy. – Przy prawidłowej technice podczas treningu pracuje do 90 proc. mięśni całego



Zajęcia Nordic Walking Senior w parku Grabiszyskim i Zachodnim: FB @nordicwalkingseniorwroclaw

ciała. Kondycja i samopoczucie poprawia się już po miesiącu regularnych spacerów. Można zacząć od 3-5 km, a skończyć na półmaratonie albo maratonie. No i często okazuje się, że osoba w wieku 70+ ma formę lepszą niż niejeden 50-latek – opowiada.

Wybierz porę lub lokalizację

■ **Park Kasprowicza** – środa, godz. 19-21 – wrzesień: 4, 11, 18, 25, październik – 2, 9, 16, 23, listopad: 6, 13; zbiórka: ul. Potockiego 5C

■ **Park Tołpy** – czwartek, godz. 9-11 – wrzesień: 5, 12, 19, 26,

październik: 3, 10, 17, 24, listopad: 7, 14; zbiórka: ul. Prusa 37-39 przy Stowarzyszeniu Żółty Parasol i Partnerzy.

Organizator projektu: Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking, współfinansowanie: Ministerstwo Sportu i Turystyki.

PSIE POLE – ZAWIDAWIE

Festyn osiedlowy już 7.09 przy Nadbrzeżnej 14

Dźwig i wóz serwisowy MPK Wrocław, dmuchańce do skakania, puszczanie gigantycznych baniek mydlanych i malowanie buziek. Ekokonkursy z nagrodami przygotowane przez WBO Alba. Takie atrakcje zapowiadają się podczas tegorocznego festynu.

Anna Aleksandrowicz

Konkursy i malowanie buziek najmłodszych uczestników obiecuje Centrum Aktywności Lokalnej Psie Pole-Zawidawie. Zaproszenie dostali też strażacy pożarni i strażnicy miejscy. Ich wozy też cieszą się zawsze wielkim powodzeniem.

– Podczas ostatniego festynu mały wóz patrolowy pań strażniczek miejskich wywołał takie zainteresowanie wśród najmłodszych mieszkańców osiedla, że nawet dźwig MPK poszedł na chwilę w zapomnienie – wspomina Tomasz Ciuchta, radny osiedla Psie Pole-Zawidawie.

Będzie też coś, co lubią dorośli: gastrobudki z jedzeniem, grający

DJ, a na koniec – występ zespołu grającego pop, rock i funky – Lorem. Festyn osiedlowy zaplanowano na 7.09, sobotę w godz. 12-20 na terenie przedszkola Pod Platanem przy ul. Nadbrzeżnej 14.

Zapisz się na Dzień Ziemniaka

CAL Psie Pole-Zawidawie już zaprasza na ognisko i grę terenową z okazji Dnia Ziemniaka 21.09 o godz. 11 do Lasu Sołtysowskiego. Na miejscu będą ziemniaki i chleb (można wziąć ze sobą kiełbasę i pianki), wspólne śpiewanie. Zbiórka: 21.09 o godz. 11 przy ul. Sołtysowskiej 68 (stadium Sołtysowice).

Obowiązują zapisy: wro.news/dzien-ziemniaka



Na festyn osiedlowy w 2023 r. z okazji Dnia Dziecka przyszły tłumy

WF na rolkach i łyżwach. Aktywnie ze Spartanem

W tym roku szkolnym wrocławskie szkoły i przedszkola znów chętnie zgłaszały się na bezpłatne zajęcia z jazdy na rolkach i łyżwach w ramach lekcji wychowania fizycznego. Projekt miejski „Spartan dla szkół” realizowany jest już od 16 lat, a co roku biorą w nim udział dzieci z około 50 placówek oświatowych.

Blazej Organisty

„Spartan dla szkół” to całoroczny projekt miejski bezpłatnych zajęć nauki i doskonalenia jazdy na rolkach i łyżwach dla dzieci i młodzieży, podczas których uczniowie mają zapewniony sprzęt (łyżwy, rolki, ochraniacze, kaski) i opiekę instruktorów.

Aktywny styl życia

Zajęcia mają przede wszystkim podnieść frekwencję na lekcjach wychowania fizycznego w szkołach, jak również zachęcić uczniów do ruchu i aktywnego stylu życia poprzez zainteresowanie nowymi dyscyplinami wywodzącymi się ze sportów łyżwiarskich i wrotkarskich.

– Nauczyciele wychowania fizycznego alarmują, że spada poziom aktywności fizycznej wśród najmłodszych. Badania wskazują również, że polskie dzieci tyją najszybciej w Europie – zwraca uwagę wiceprezes WCT Spartan Paweł Łosiński.

Jolanta Nawarecka, wicedyrektor Szkoły Podstawowej nr 71 przy Podwalu, jest przekonana, że lekcje wychowania fizycznego prowadzone w tak ciekawy i inny



Zajęcia na rolkach, w ramach wychowania fizycznego, dzieci mają w hali przy Spiskiej i Wejherowskiej

sposób, są szansą na odwrócenie tego niebezpiecznego zjawiska. – Mogą rozbudzić pasję do sportu czy aktywności fizycznej, co da same korzyści, a dla dzieci to też po prostu frajda – zaznacza.

Do końca sierpnia dyrektorzy wrocławskich placówek mogli zgłaszać chęć uczestnictwa

w projekcie. W sumie zapisało się ok. 50 placówek. Zajęcia są bezpłatne. Jeśli jeszcze któraś szkoła chce dołączyć do programu, powinna zrobić to jak najszybciej.

Doskonalenie umiejętności

Organizatorzy tłumaczą, że aby projekt przyniósł oczekiwany

efekt, warunek jest jeden – zajęcia muszą odbywać się systematycznie, stąd planowane są w ramach lekcji wychowania fizycznego.

– Zależy nam, by lekcje WF-u we wrocławskich szkołach były jak najbardziej atrakcyjne dla dzieci i młodzieży. Chcemy, by chętnie

w nich uczestniczyły. To także doskonała okazja, by poznały i doskonaliły swoje umiejętności w innych dyscyplinach sportowych, także poza szkolnymi salami gimnastycznymi – wyjaśnia Marcin Miedziński z Departamentu Edukacji UMW.

Podobna technika jazdy

Rok szkolny podzielony jest na pół: 5 miesięcy lekcji jazdy na rolkach i 5 miesięcy na łyżwach.

– Technika jazdy na rolkach i łyżwach jest do siebie bardzo podobna. Oba te sporty wymagają podobnej koordynacji, a nawet siły mięśni. W związku z tym, jazda na łyżwach zimą może być doskonałym sposobem na utrzymanie kondycji i techniki zdobytej w cieplejszych miesiącach na rolkach – argumentuje Maciej Moczko z Wrocławskiego Centrum Treningowego Spartan.

Program „Spartan dla szkół” organizowany jest od 16 lat przez Wrocławskie Centrum Treningowe Spartan we współpracy z Departamentem Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia. Rocznie korzysta z niego ok. 150 tys. uczniów i przedszkolaków z 50 placówek.

Dzieciaki! Wpadajcie na stadion pokibicować

Bezpłatne bilety na sektor D dla grup dzieci i młodzieży, spotkanie z zawodnikami i Orłem Śląskiem, miasteczko sportowe, kącik małego kibica, stanowisko z gramami wideo – to tylko część atrakcji, które czekają na najmłodszych kibiców 16 września przed meczem ze Stalą Mielec.

Redakcja

Już na początku września rozpoczyna się rok szkolny, więc mecz ze Stalą Mielec jest dobrą okazją do tego, by zaprosić najmłodsze pokolenie do wspólnego dopingowania i wspierania w niezdobytej w tym sezonie Twierdzy Wrocław. Rusza więc kolejna odsłona znanej akcji „Dzieci na stadionie”.

– Zależy nam na budowaniu nowego pokolenia kibiców Śląska. Taki jest nasz cel, w takim kierunku chcemy podążać i właśnie dlatego 16.09 przygotowaliśmy akcję „Dzieci na stadionie”. Dla zorganizowanych grup czekają bezpłatne wejściówki i masa

atrakcji. Zapraszamy do zgłoszeń – mówi prezes Śląska Wrocław Patryk Załęczny.

Akcja „Dzieci na stadionie” skierowana jest do osób do 15. roku życia, a dokładniej do placówek edukacyjnych i opiekuńczych, akademii, gmin oraz klubów partnerskich. To właśnie dla nich przygotowano bezpłatne wejściówki na sektor D. Zgłoszenia (liczbowe, bez wysyłania danych) przyjmowane są do 12.09 pod adresem wks@slaskwroclaw.pl.

Najmłodsi mogą spodziewać się wielu atrakcji. Oprócz darmowych biletów, czeka ich: spotkanie z zawodnikami WKS-u i prze-

sympatycznym Orłem Śląskiem, miasteczko sportowe, stanowisko z gramami wideo oraz kącik małego kibica, w którym będzie masa konkursów i malowanie buziek w barwy klubowe. Ważne! W każdej grupie na 10 dzieci przypadać powinno przynajmniej dwóch dorosłych opiekunów.

Pierwszy domowy mecz we wrześniu to również okazja, by przypomnieć o powrocie akcji „Śląsk w Twojej szkole”, czyli cyklicznych spotkaniach piłkarzy i piłkarek WKS-u w szkołach i przedszkolach. W ofercie sklepu Śląska Wrocław znaleźć można też sporo szkolnych gadżetów, które pozwolą mieć swój klub zawsze przy sobie.



Mecz Śląsk – Stal już 16 września o godz. 19 na Tarczyński Arenie

Jak dostać dotację na Odnawialne Źródła Energii?

Planujesz fotowoltaikę na dachu, mikroinstalację wiatrową albo ich hybrydowe połączenie? Trwa nabór wniosków do programu dotacyjnego na budowę instalacji OZE do wytwarzania energii elektrycznej i systemów magazynujących energię. Mieszkańcy Wrocławia mogą zdobyć od kilku do nawet kilkunastu tysięcy złotych. Formularze dokumentów niezbędnych do wystąpienia o udzielenie i rozliczenie dotacji na montaż instalacji OZE są dostępne w Centrum Obsługi Mieszkańca V przy ul. Hubskiej 8-16, 50-502 Wrocław. Można je składać pod tym adresem jeszcze tylko do końca września.



Nawet **12 500 zł** dofinansowania
na **OZE** i **magazyny energii**



wro.news/OZE2024



**Pobierz i złóż
wniosek
do 30 września**

 **wroclaw.pl**

 **Zielony
Wrocław**

Działkowcy rozpoczęli warsztaty ekologiczne



Nie wyrzucaj, podziel się! To zawołanie część wrocławskich działkowców wzięła już sobie do serca i przystąpiła do akcji Wrocław i Rodzinne Ogrody Działkowe nie marnują. Dzięki temu ROD Różanecznik z Karłowic-Różanki miał ekowarsztaty, a 7 innych ROD-ów się do nich szykuje.

Redakcja

Są to:

- ROD Lepsze Jutro, ul. Prusa,
- ROD Archimedes, ul. Nadrzeczna,
- ROD Dobry Gospodarz, ul. Klecińska,
- ROD Oławka, ul. Krakowska,
- ROD Plon, ul. Góralska,
- ROD Wytchnienie, ul. Toruńska,
- ROD Samo życie, ul. Chociebuska.

Zbijanie hoteli dla zapylaczy i domków dla jeży. Ale też ekologiczna ścieżka zdrowia, rozgrywki rodzinne latające szyszki, quizy – tego wszystkiego mogą spodziewać się działkowcy i ich rodziny z dzieć-

mi podczas bezpłatnych warsztatów. Uczestnicy otrzymają cebulki kwiatów i nasion na rabaty i kwietne łąki. – Kwietne łąki są bogatym gatunkowo miejscem, a tym samym stanowią schronienie i źródło pożywienia dla kilkuset gatunków zwierząt: od owadów do małych ssaków. Zwiększają retencję wody, a także filtrują powietrze – podkreśla Beata Flank, kierownik Działu Wsparcia i Doradztwa Ekologicznego w Wydziale Klimatu i Energii UMW.

Uczestnicy dostaną też ekologiczne notesy do planowania zakupów i wykorzystania żywności. – Dotychczasowe badania pokazują, że standardowy człowiek, idąc na zakupy bez tzw. kartki, kupuje o 30

proc. więcej produktów niż ten, który idzie do sklepu z wcześniej spisaną listą zakupową – przypomina Beata Flank. Dlatego uczestnicy warsztatów dostaną też ekologiczne siatki na owoce i warzywa, by w sklepach nie kupowali (albo nie brali) plastikowych toreb i foliówek. Ekowarsztaty dla działkowców, którzy przystąpili do akcji, organizuje Departament Strategii i Zrównoważonego Rozwoju UMW, a dofinansowuje WFOŚiGW we Wrocławiu i Liga Ochrony Przyrody Okręg we Wrocławiu.

Chcesz zgłosić swój Rodzinny Ogród Działkowy do akcji? Zadzwoń do Wydziału Klimatu i Energii UMW pod nr. **71 777 71 60**.

Działkowcy z ROD Lepsze Jutro na Ołbinie już są przygotowani

Zbudował z klocków Lego wrocławski tramwaj

Pomysł, projekt, dwa tysiące złotych, trzy tysiące klocków, miesiąc pracy i jest: wrocławski Moderus Gamma z klocków Lego. Jeżdżący. W dodatku zbudowany przez motorniczego. Mateusz zawodowo jeździ tramwajami, a w czasie wolnym projektuje i buduje je z klocków. Nie tylko tramwaje – autobusy również.

Bartosz Chochołowski

Mateusz Wawrowski jest motorniczym MPK Poznania. Praca to jego pasja. Połączył ją z drugą: budowaniem z klocków Lego. Jego budowle są wiernymi modelami istniejących pojazdów – zarówno tych współczesnych, jak i historycznych.

Gamma z lego

Najwięcej stworzonych modeli to poznańskie pojazdy, ale w kolekcji pojawiają się też te z innych miast. Pierwszym wrocławskim jest Moderus Gamma LF 07 AC.

– Pomysł stworzenia wrocławskiego tramwaju powstał podczas wizyty we Wrocławiu. Wybrałem Gamme, bo na co dzień nią jeżdżę i bardzo lubię ten tramwaj. Poznań-

skie Gammy niewiele się różnią od tych wrocławskich, więc te we Wrocławiu muszą być również dobre.

Poza tym to tramwaj wyprodukowany w Poznaniu, więc tym bardziej jest mi bliski – opowiada Mateusz Wawrowski. Gamma z lego ma numer taborowy 3333, czyli prawdziwy, nasza Gamma, która dotarła jako 33., otrzymała numer 3333. Łącznie MPK ma 46 tego typu tramwajów, które noszą numery od 3301 do 3346.

– W planach mam wykonanie wrocławskiej Pesy 146N. Mam już projekt, który czeka na realizację – zdradza Mateusz.

Uwielbia jeździć tramwajami i je budować

Mateusz Wawrowski motorniczym jest od 8 lat. Zaczął pracę będąc jeszcze studentem. W ten sposób spełnił swoje marzenie. Przyznaje, że to wymagająca praca, wstawanie o różnych porach, powroty do domu czasem bardzo późne, ale kocha ją. Tak, jak klocki Lego.

– Pierwszy zestaw dostałem w wieku trzech lat i tak się zaczęło. Z biegiem czasu przestało mi wystarczać budowanie z gotowych zestawów, zacząłem sam projektować. Przy moich zainteresowaniach

wyбір obiektów do tworzenia był oczywisty. Zająłem się tramwajami i autobusami – wyjaśnia.

Zapewnia, że żona akceptuje jego hobby, a nawet go wspiera, co szczególnie odczuł przygotowując wystawę. A syn... cóż, jakby mogło być inaczej – budują razem.

Tworzenie z klocków Lego to drogie hobby. Koszt tramwaju podnosi dodatkowo napęd – jeśli pojazd ma sam jeździć po torach, jak właśnie wro-

clawska Gamma. Dlatego Mateusz stara się pozyskiwać pieniądze na swoje projekty poprzez zrzutki, sprzedaż instrukcji do budowy wymyślonych przez siebie modeli, a także komercyjnie współpracując z firmami i wykonując na ich zlecenie modele pojazdów.

Coraz mniej „wywrocławień”

– Lubię przyjeżdżać z rodziną do Wrocławia. Zwiedzając miasto, oczywiście, zwracam uwagę na komunikację miejską. Ciekawe jest u Was to, że sieć tramwajowa otacza Rynek w tak bliskiej odległości. Śledzę również wiadomości – nazwijmy to – branżowe i spostrzegłem, że sławne częste „wywrocławienia” przechodzą już do historii – zauważa motorniczy Mateusz Wawrowski.

➤ Pojazdy z klocków zobaczysz na www.FB.com/mateusz.buduje



Wrocławski Moderus Gamma zbudowany z klocków Lego przez Mateusza Wawrowskiego

Co mówi pomidor, czyli sadzonki na podsłuchu

Czy roślina może powiedzieć hodowcy, że ma zbyt sucho albo zaatakowały ją szkodniki? Sprawdzają to naukowcy z Katedry Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Zaczęli od podsłuchiwanie sadzonek pomidorów w szklarni, ale badali rośliny także w komorze bezdechowej.

Beata Turska

Naukowcy sprawdzają, czy rośliny, które znalazły się w sytuacji stresowej (np. są przesuszone albo zostały zaatakowane przez szkodniki), emitują niesłyszalne dla ludzkiego ucha odgłosy wskazujące na kłopoty. Po co to robią? Żeby pomóc hodowcom.

Pierwszy etap badań przeprowadzili w szklarni doświadczalnej Centrum Innowacyjnych Technologii Produkcji Ogrodniczej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. – Pomiaru w szklarni pokazały, że faktycznie rośliny emitowały impulsy w ultradźwię-

kach. Ich częstotliwość zmieniała się w zależności od pory doby. Więcej impulsów rośliny generowały w ciągu dnia – mówi dr inż. Bartłomiej Chojnacki.

Kolejny etap badań został przeprowadzony w komorze bezdechowej Laboratorium Akustyki Technicznej w AGH przy użyciu mikrofonów do zastosowań bioakustycznych. Badania w komorze bezdechowej trwały kilka tygodni. Wokół badanej rośliny rozmieszczono 8 mikrofonów. Wstępna analiza danych pozyskanych z pomiarów wskazuje, że – podobnie jak w szklarniach – pomidory emitowały impulsy

dźwiękowe na poziomie 30–50 kHz, a te impulsy stawały się intensywniejsze, gdy roślinie brakowało wody.

Pozyskane z badań dane zostaną zweryfikowane przez naukowców. W kolejnym etapie eksperymentu analizie poddane będą także zmiany, jakie zachodzą w sygnałach emitowanych przez roślinę w warunkach wysuszenia.

Wyniki badań mogą mieć w przyszłości bardzo praktyczny wymiar: rośliny mogą podpowiadać hodowcom w czasie rzeczywistym, kiedy uprawa wymaga dodatkowego działania z ich strony.



Z pomocą hodowcom roślin przychodzą akustycy z AGH w Krakowie

W jesieni życia porządzą jesienią we Wrocławiu

– Spośród kilkudziesięciu wydarzeń XV edycji Wrocławskich Dni Seniora to jedno ma wyjątkowe znaczenie: inauguracja obchodów. Warto przyjść na pl. Solny w piątek 6 września, by doświadczyć dobrej energii i radości naszych silversów – zachęcają organizatorzy wydarzenia z Wrocławskiego Centrum Seniora – zespół WCRS.

Agata Zięba

Na rozpoczęcie miesiąca pełnego wydarzeń dla seniorów WCS zaprasza 6 września na pl. Solny już od godz. 13.

Stoiska partnerów

Na początek będzie można zapoznać się z ofertą partnerów wydarzenia skierowaną do silversów. Na stanowiskach informacyjno-edukacyjnych swoje usługi i programy dla osób 60+ zaprezentują: Centrum Medyczne FutureMeds oraz Creator Ośrodek Profilaktyki i Rehabilitacji – partnerzy strategiczni Dni Seniora, a także NFZ, ZUS, Stowarzyszenie mali bracia Ubogich, Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska i Radio Pogoda.

W tym czasie partnerująca Dniom Seniora Komenda Miejska Policji we Wrocławiu przybliży zebranym program „Bezpieczny Senior”. A każdy, kto jeszcze nie korzystał ze zniżek, do jakich uprawnia Wrocławska Karta Seniora, będzie mógł wyrobić ją na miejscu w mobilnym punkcie informacyjnym WCS. Z kolei zaparkowany w pobliżu osteobus umożliwi obecnym bezpłatne zbadanie gęstości kości wraz z interpretacją wyników.



Kolorowi i tryskający energią wrocławscy seniorzy podczas ubiegłorocznego Marszu Kapeluszy

Kapelusze marsz

Marsz Kapeluszy we własnoręcznie wykonanych, fantazyjnych nakryciach głowy to od 15 lat integralna część inauguracji Dni Seniora. Ale zanim ruszy ten oficjalny inauguracyjny pochód, tańeczne grupy senioralne roznieć nastroje zgromadzonych żywo-

łową choreografią do ulubionych dźwięków latino i country.

Marsz, zgodnie z tradycją, wyruszy z placu Solnego, w tym roku o godz. 14.30, by po okrążeniu Rynku zatrzymać się na placu Gołębim i uświetnić moment wręczenia Senioralnej Parze Królewskiej kluczy do bram miasta

przez prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka (godz. 15).

To symboliczne przejęcie władzy we Wrocławiu zostanie dodatkowo urozmaicone wręczeniem nagród w konkursach: „Kapeluszowy zawrót głowy”, „Pogoda ducha” oraz przyznaniem certyfikatów dla Miejsc Przyjaznych Seniorom.

Pogodna prywatka

Na przypieczętowanie senioraliów, o godz. 16 Joanna Kruk i Zygmunt Chajzer poderwą wszystkich gości do tańca w rytmie przebojów Radia Pogoda, a temperaturę wydarzenia podniesie obecność na scenie legendarnego zespołu VOX, który uraczy wszystkich swoimi pamiętnymi przebojami, jak „Bananowy Song” czy „Zabiorę Cię, Magdaleno”.

150 wydarzeń w 38 dni

Podczas Wrocławskich Dni Seniora, które potrwać od 6 września do 13 października br., zaplanowano aż 150 wydarzeń. W różnych lokalizacjach w całym mieście będą odbywać się:

- wydarzenia muzyczne i sportowe,
- warsztaty edukacyjne i wydarzenia artystyczne,
- konkursy z nagrodami
- bezpłatne badania i konsultacje,
- rajdy i spacerzy z przewodnikiem.

➤ **Szczegółowy program i zapisy na wybrane zajęcia na wro.news/dni-seniora-24**

Nauka przez zabawę, czyli zajęcia STEM dla dzieci



Mali naukowcy podczas doświadczalnej nauki w Chefiku

Fizyka, chemia czy inżynieria nie muszą być niezrozumiałe. Mogą być wręcz fascynujące! We Wrocławiu dzieci mogą przekonać się o tym na zajęciach prowadzonych nowoczesną metodą edukacyjną STEM, która stawia na angażowanie poprzez eksperymenty i kreatywne wyzwania.

Paulina Falkiewicz

„Chefik” to program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Składa się z cyklu zajęć pozwalających dzieciom zrozumieć zjawiska zachodzące w otaczającym je świecie. Oparte są one na doświadczeniach i eksperymentach z zakresu chemii, fizyki, informatyki, biologii, elektroniki i robotyki, które są wykonywane zarówno przez prowadzącego, jak i uczniów.

Program wpisuje się w interdyscyplinarny nurt edukacji STEM lub STEAM (z ang. Science, Technology, Engineering, Arts,

Maths), który ma na celu rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, kreatywności, współpracy i komunikacji.

– Na naszych lekcjach dzieci samodzielnie wykonują doświadczenia związane z tematyką zajęć, a jeśli jest to podyktowane względami bezpieczeństwa – obserwują doświadczenia wykonywane przez prowadzącego – wyjaśnia Krystian Sroka, współtwórca programu edukacyjnego „Chefik”. – Wszystkie doświadczenia i eksperymenty zostały przemyślane pod kątem przekazania elementarnej wiedzy z zakresu nauk ścisłych w zrozumiały, ale zabawny dla dziecka sposób – dodaje.

Dodatkowym elementem, niezwykle ważnym dla dzieci, jest wykorzystanie w większości doświadczeń składników i materiałów powszechnie dostępnych w sklepach. To pozwala zrozumieć, że wystarczy odpowiednia wiedza, aby „zrobić coś z niczego”.

W roku szkolnym zajęcia organizowane są w szkołach i przedszkolach, a w okresie wakacji, na półkoloniach w siedzibie Chefika przy ul. Wałbrzyskiej. Zajęcia przygotowane są dla dwóch grup wiekowych: 4–6 lat oraz 7–12 lat. W ofercie Chefika są też indywidualne zajęcia np. urodzinowe.

➤ **Więcej na stronie chefik.pl**

Sprawdź, co w teatrach w nowym sezonie

Dwie od Capitolu, 6 od Opery Wrocławskiej, jedna w Podziemiu, cztery od Lalek, jedna od Współczesnego, dwie od Polskiego, jedna od Komedii i debiut w Pantomimie. Wrocławskie teatry przygotowały premiery i ogłosiły repertuary na jesień.

Blazej Organisty

Początek września to tradycyjnie początek roku szkolnego i roku teatralnego. Repertuary na jesienne miesiące są ułożone. Widzimy w nich pozycje znane z poprzednich sezonów, ale przyjrzyjmy się nowościom.

Teatr Muzyczny Capitol

Capitol przygotowuje dwie premiery sezonu. Pierwsza to „Romeo i Julia” w reż. Jana Klaty.

Premiera 28.09. Druga to „Gry wstępne” w reżyserii Wiktora Rubina, z tekstem Jolanty Janiczak. Premiera w styczniu.

Opera Wrocławska

Sezon w operze rozpoczyna się 6, 7 i 8.09 koncertami z udziałem wszystkich zespołów teatru.

Oszłamia liczba przygotowanych premier: „Nabucco” Verdiego – 11.10; „Królowa śniegu” (balet) – 8.11; Cyrulik sewilski” Rossiniego – 13.12; „Straszny dwór” Moniuszki – 15.03; „Jaś



Opera Wrocławska zainaugurowała sezon już w wakacje cyklem koncertów kameralnych w swoim foyer

i Małgosia” Humperdincka (dla dzieci) – 23.05; „Frida” (balet) – 7.06.

Teatr Polski w Podziemiu

Zespół wystawiający w Piekarni przy ul. Księcia Witolda 62 przygotował jedną premierę o tytule „Jesień”. To sceniczna adaptacja powieści Ali Smith w reż. Katarzyny Minkowskiej. Premiera 15.11.

Wrocławski Teatr Lalek

Na scenie Lalek z nowości zoba-

czymy „Karolcie” (premierowo 5.10); „Kulawą kaczkę i ślepią kurę” (premiery 23.11); „Świat WOW” (premiery w marcu 2025); polską klasykę na razie bez tytułu (premiery w czerwcu 2025).

Wrocławski Teatr Pantomimy

W październiku ma coś nowego – finał konkursu na debiut reżyserski. 12 i 13.10 o godz. 18 widzowie zobaczą na scenie trzy najlepsze zgłoszenia konkursowe i to oni zdecydują ostatecznie, które będzie numerem jeden.

Wrocławski Teatr Współczesny

Premiera sezonu 14.09, godz. 19.15. To „Przemiana” Franza Kafki.

Wrocławski Teatr Komedia

Premiera 20.10 pt. „Seks dla opornych”.

Ad Spectatores zdradzi plany premierowe w najbliższym czasie, a Teatr Polski, który jest w remoncie, ma w repertuarze stałe spektakle.

➤ Więcej na wro.news/premiery-teatralne

Olga Humeńczuk nowym dyrektorem NFM



W poniedziałek 2.09 Andrzej Kosendiak oficjalnie ogłosił swoją rezygnację z funkcji dyrektora Narodowego Forum Muzyki. Jego obowiązki przejmie **Olga Humeńczuk**, dotychczasowa wicedyrektor NFM. Kosendiak pozostanie doradcą ds. artystyczno-programowych i dyrektorem artystycznym stworzonej przez siebie formacji Wrocław Baroque Ensemble.

Paweł Skrzywanek pełnomocnikiem ds. ochrony dziedzictwa kulturowego



Pełnomocnikiem prezydenta Wrocławia ds. ochrony dziedzictwa kulturowego został **Paweł Skrzywanek**. Funkcję będzie pełnił społecznie. Skrzywanek jest historykiem, absolwentem Uniwersytetu Wrocławskiego. Był: wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej Wrocławia, dyrektorem Wydziału Kultury w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim czy doradcą w Ministerstwie Kultury.

Koncert organowy w bazylice

W piątek 6.09 o godz. 19 w bazylice św. Elżbiety na odrestaurowanych organach Englera koncert zagra Paweł Jan Pociask, uczeń dra Macieja Banka w klasie organów w Krakowie. Kolejne koncerty we wrześniu odbędą się: 13, 20 i 27. A 11.11 o godz. 19 odbędzie się koncert specjalny z cyklu „WROCŁAWIANIE ŚPIEWAJĄ”. Wstęp wolny.

Wratislavia Cantans rusza 5 września

Włoski Maestro Giovanni Antonini już po raz dwunasty zaprogramował festiwal oratoryjno-kantatowy Wratislavia Cantans. Tegoroczna 59. edycja we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku w dniach 5-15 września 2024. Czego nie można przegapić?

Magdalena Talik

Mottem festiwalu muzyki oratoryjno-kantatowej są w tym roku migracje rozumiane jako przepływ idei i ludzi. Wśród gwiazd festiwalu zobaczymy i usłyszymy m.in. sopranistkę Julię Leżniewę, klawesynistę Jeana Rondeau, zespół Collegium Vocale 1704, dyrygentkę Annę Sułkowską-Migoń i Maestra Christopha Eschenbacha, po raz pierwszy w charakterze szefa Wrocławskich Filharmoników.

Antonini niedawno odkrył, iż dziadek Georga Friedricha Händla pochodził z Wrocławia. W programie posłuchamy więc dwóch

wielkich oratoriów wybitnego Niemca. Na inaugurację Maestro Antonini osobiście poprowadzi swój zespół Il Giardino Armonico i solistów podczas wykonania oratorium „Il trionfo del Tempo e del Disinganno”. Specjalny koncert poświęcony będzie też twórcy festiwalu, wybitnemu dyrygentowi, ale też znakomitemu interpretatorowi muzyki współczesnej, Andrzejowi Markowskiemu.

Bilety na festiwal kosztują 10–170 zł. Kupimy je w kasie NFM lub na stronie Festiwalu Wratislavia Cantans. Wypredały się już te na koncerty Aviego Avitala, Jeana Rondeau i Wrocław Baroque Ensemble.



MATERIAŁ ORGANIZATORA

Czytajcie swojemu dziecku 20 minut każdego dnia

Czy istnieje coś, co daje szansę na sukces każdemu uczniowi bez wyjątku? Tak: czytanie! – nie mają wątpliwości autorzy broszury „Czytająca szkoła”: wykładowcy akademicki, nauczyciele, przedstawiciele NGO. Publikacja to efekt współpracy wielu organizacji tworzących nieformalną koalicję Czytająca Polska.



Redakcja

Dzieci, którym się czyta i które potem same chętnie czytają, radzą sobie lepiej z nauką. Mają bogatsze słownictwo, sprawniejszy, lepiej rozwinięty mózg i osiągają lepsze wyniki niezależnie od swojego pochodzenia socjoekonomicznego. A to oznacza, że czytanie ma moc wyrównywania szans.

„Wpływ czytania dla przyjemności na postęp w słownictwie, pisowni i matematyce jest czterokrotnie większy niż wpływ kapitału kulturowego, jaki daje obecność rodziców z wyższym wykształceniem. 20 minut codziennej lektury to 1,8 mln nowych słów (z ich powtórzeniami – przyp. red.) w roku i lepsze wyniki na egzaminach” – piszą autorzy publikacji „Czytająca szkoła warunkiem równych szans dla każdego dziecka. Refleksje wokół strategii funkcjonowania książki w szkole”. Przekonują, że szkoła ma w tej sprawie do odegrania arcyważną rolę.

Co daje dzieciom czytanie?

Bez umiejętności sprawnego czytania trudno mówić o przyswajaniu wiedzy, jednak to nie wszystko.

Czytanie rozwija empatię, wyobraźnię (a więc i kreatywność), umiejętność koncentracji i komunikowania się z innymi, dobrze wpływa na równowagę psychiczną, buduje umiejętności społeczne, rozwija krytyczne myślenie, uczy analizowania, syntetyzowania i wyciągania wniosków, daje poczucie sprawczo-

ści. Krótko mówiąc sprawia, że człowiek nie tylko z większą łatwością przyswaja nową wiedzę (a więc może stale się rozwijać), ale i jest lepiej przygotowany do samodzielnego życia. Korzyści z czytania jest zresztą dużo więcej i poświęcono im grube tomy.

Ważna rola szkoły

Wiele dzieci zaprzyjaźnia się z książkami już we wczesnym dzieciństwie, we własnym domu. I – jak podkreślają autorzy publikacji – to wspaniale, jeśli tak się dzieje. Jednak nie wszystkie maluchy mają taką możliwość: z przytaczanych w publikacji badań wynika, że 60 proc. rodziców nie czyta swoim pociechom i właśnie dlatego szkoła ma do odegrania arcyważną rolę.

– Jeśli chcemy wychowywać pokolenia młodych czytających, wyedukowanych, krytycznie myślących, ale i empatycznych, samodzielnych, i potrafiących pracować razem przyszłych liderów gospodarki, nauki, polityki, kultury, sportu czy budownictwa, to mądra, przemyślana i głęboka reforma życia książki w szkole jest niezbędna – piszą autorzy „Czytającej szkoły”.

Uważają, że aby wychować pokolenia ludzi czytających, potrzebne jest stworzenie czytelniczego ekosystemu wokół każdego dziecka. Jego elementy to dostęp do książek w miejscach przyjaznych i zachęających do czytania oraz przykład osoby dorosłej, która czyta dla przyjemności.

Trzeba zacząć jak najwcześniej

Pierwszy, bardzo ważny krok: zdaniem autorów szkoła powinna opracować ścieżkę wsparcia dla dzieci, którym dotąd nikt nie czytał. Chodzi o to, by po ukończeniu kl. 3 czytały już bardzo dobrze, ze zrozumieniem i – bo właśnie

w tym rzecz – z przyjemnością. To ważne, bo na starcie mają na wielu polach mniejsze kompetencje niż ich rówieśnicy, którym czytano „od zawsze”.

Od współpracy z rodzicami po rolę dyrektora

Inne tematy poruszane w publikacji to rola i formy współpracy z rodzicami, inspirowanie ich oraz angażowanie w wydarzenia związane z książkami; biblioterapia; szkolna biblioteka jako miejsce stworzone z myślą o dzieciach, przyjazne i oferujące dużo więcej niż lektury; eko-

system czytelnicy (czytają nauczyciele, rodzice i uczniowie, rozmawiają o swoich ulubionych książkach, każda klasa czyta rano przez 20 minut, rodzice przychodzą czytać dzieciom); biblioteczki klasowe; polonistki i poloniści jako przewodnicy po świecie książek; podstawa programowa, lista lektur i propozycje pracy z tekstem; rozwijanie techniki czytania w taki sposób, by nie sprawiało trudności i dawało przyjemność (także uczniom z dysleksją czy ADHD); rola dyrektorów szkół, bez których zmiany w szkole byłyby niemożliwe.

Razem można więcej!

„Czytająca szkoła” to efekt współpracy wielu organizacji współtworzących Czytającą Polskę – nieformalną koalicję osób, instytucji i firm, które łączą świadomość, że przyszłość Polski zależy od tego, na ile uda się podnieść poziom czytelnictwa.

Autorzy publikacji – dr Kinga Białek, prof. Krzysztof Biedrzycki, Maria Deskur, dr Joanna Dobkowska, Agnieszka Karp-Szymańska, Wioletta Maciejewska, Karina Mucha, Edyta Plich, Aleksandra Ruszkowska – znają temat od podstaw, jednak potrafią przekazywać swoją wiedzę w sposób jasny i zrozumiały dla wszystkich. Dzięki temu „Czytająca szkoła” to rodzaj przystępnego, praktycznego przewodnika o roli i miejscu książki w systemie edukacji, który może się przydać wszystkim, którzy mają wpływ na codzienne życie szkoły, a także być inspiracją dla rodziców.

Publikację w formie cyfrowej można (i warto!) bezpłatnie pobrać w formie pdf ze strony fpc.org.pl/czytajacaszkoła.



SHUTTERSTOCK

Koszykarze Śląska trenują w komplecie

W nadchodzącym sezonie, zgodnie z tradycją, kibice będą dopingowali mocno odmieniony WKS. Początek grania o stawkę: 28 września z Legią na Superpucharze Polski w Radomiu.

■ Błażej Organisty

Kibice po raz pierwszy zobaczyli nowych koszykarzy 1 września przy Hali Stulecia. Przywitani się z Senglinem, Blackshearem, Whiteheadem (wszyscy z USA), Penavą (Bośnia i Hercegowina) i Boguckim. Byli także starzy znajomi: Nunez, Gołębiowski, Wiśniewski, trener Rajković i inni.

9 nowych zawodników

Klub pożegnał czterech podstawowych graczy – Gravetta, Mileticia, Nizioła i Kolendę – jak również kilku dalszoplanowych, i zbudował skład na sezon 2024/2025. Zatrudnił 9, w tym 4 Amerykanów i Polaków Marcela Ponitkę i Błażeja Kulikowskiego. Ostatni podpisany latem zawodnik Reggie Lynch wyładował we Wrocławiu w sobotę.

Trener Rajković przyznał, że drużynę trzeba było stworzyć od zera: – Oczekiwaliśmy, że kilku chłopaków zostanie, ale rzeczywistość



Angel Nunez podczas prezentacji drużyny przed Halą Stulecia wita się z kibicami i rozdawał autografy

okazała się inna. Dostali lepsze oferty. Jestem zadowolony, że kilku mamy, ale byłbym bardziej szczęśliwy, gdybym mógł pracować z większą liczbą z poprzedniego sezonu.

Ma nowych, którym chce wpoić prostą koszykówkę, opierającą się na szybkości w ataku i nieustępliwości w obronie. Od tego tygodnia trenują w komplecie i mają niecały miesiąc na zgranie i zbudowanie formy.

Inauguracja sezonu w Radomiu

Śląsk zagra w Orlen Basket Lidzie (OBL) i w Koszykarskiej Lidze Mistrzów FIBA (KLM): pierwszy mecz w KLM – 2.10 u siebie z Falco-Vulcano Szombathely, początek OBL – 6.10 w Gliwicach z GTK. Natomiast w ostatni weekend września WKS, jako brązowy medalista, pojedzie do Radomia na Superpuchar Polski im. Adama Wójcika. Wezmą w nim udział także: Trefl Sopot (mistrz Polski), King Wilki Morskie Szczecin (wicemistrz) i Legia Warszawa (zwycięzca Pucharu Polski).

cin (wicemistrz) i Legia Warszawa (zwycięzca Pucharu Polski).

W pierwszej drużynie Śląska jest 14 koszykarzy: Adrian Bogucki, Błażej Kulikowski, Marcel Ponitka, Ajdin Penava, Soprano Szelażek, Kenan Blackshear, Isaiah Whitehead, Jeremy Senglin, Reggie Lynch, Daniel Gołębiowski, Angel Nunez, Aleksander Wiśniewski, Oskar Hlebowicki i Mikołaj Adamczak. Trenerem jest Miodrag Rajković, a jego asystentem – Wojciech Walich.

Tydzień w skrócie

Piłkarze ręczni Śląska Wrocław przegrali z Gwardią Opole w 1. kolejce Orlen Superligi 20:22 (9:14).

WKS wrócił do elity polskiego szczyptorniaka po 8 latach. MVP spotkania został bramkarz Śląska – **Bartosz Dudek**. Dzięki jego interwencjom wrocławianie odrobili w drugiej połowie straty z pierwszej odsłony, nie pozwolili rywalom zdobyć bramki przez ponad 16 minut! Do osiągnięcia korzystnego rezultatu zabrakło niewiele. Spotkanie rozegrano w Orbicie.

W następnej kolejce już w środę (4.09) Śląsk zmierzy się u siebie z Piotrkowianinem (godz. 20).

Z kolei **piłkarze nożni Śląska Wrocław** zafundowali kibicom hokejowy wynik w wyjazdowym meczu z Pogonią Szczecin, przegrali 3:5. Tym samym wciąż nie mają na swoim koncie wygranej w tym sezonie PKO BP Ekstraklasy. Gole dla WKS-u strzelali Aleks Petkov, Sebastian Musiolik i Simeon Petrov. Dwa gole dla Pogoni zdobył Efthymios Koulouris, po jednym Fredrik Ulvestad, Kamil Grosicki oraz Alexander Gorgon.

Betard Sparta zaczyna walkę o finał

17:7 po pierwszej serii biegów w Grudziądzu, finalnie 49:41 w rewanżu, a w całym żużlowym dwumeczu 99:81 – tak Betard Sparta Wrocław rozprawiła się z GKM-em w ćwierćfinale PGE Ekstraligi. Teraz czeka ją półfinałowy bój z Ebut.pl Stalą Gorzów Wilkp.

■ Michał Sałkowski

Sparta miała 10 punktów zapasu przed meczem w Grudziądzu, więc mobilizacja we wrocławskiej ekipie była szczególna. Zespół udał się na specjalne treningi na torze Startu Gniezno, geometrię i specyfiką (twardość) zbliżoną do tego, co zastaną w Grudziądzu. Z kolei Francis Gusts (2 pkt.) dostał motocykle od Taia Woffindena, kontuzjowany Brytyjczyk obwieścił, że z powodu urazu kończy już starty w tym sezonie.

Te przedmeczowe manewry dały efekt. Pierwsza seria

startów dała Spartanom prowadzenie 17:7, trójki przywieźli – Łaguta, Kowalik, Janowski i Krawczyk. Gołębie z Grudziądza były w od-

Skończyło się na porażce 41:49. Sparta w końcu pokazała moc na wyjeździe. Dwucyfrowe osiągi

do - wieźli Dan Bewley i Artem Łaguta.

Betard Sparta w półfinale zmierzy się z Ebut.pl Stalą Gorzów, to potencjalnie ten bardziej wyrównany pojedynek. W rundzie

zasadniczej było gładkie 56:34 u siebie i 35:55 w gościach. Łaguta, Bewley, Janowski i domowy Kowalski kontra Thomsen, Vaculik, Woźniak i młody Paluch.

Pierwszy mecz w Gorzowie w niedzielę 8.09 o 19.15, rewanż we Wrocławiu w tym tygodniu później, również o 19.15. W drugiej parze Apator Toruń poważy z absolutnym faworytem do tytułu Orlen Oil Motorem Lublin. Mecze w niedzielę 8.09 i piątek 13.09.



Łaguta i Kowalski – ten duet powinien przywieźć dużo punktów



WYDARZENIA SPORTOWE

piłka ręczna

Orlen Superliga (2. kolejka), 4.09, godz. 20, Hala Orbita, **WKS Śląsk Wrocław – Piotrkowianin Piotrków Trybunalski** (EmocjeTV)

Orlen Superliga (3. kolejka), 14.09, godz. 18, Hala AWFIS w Gdańsku, Wybrzeże Gdańsk – **WKS Śląsk Wrocław**

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa (8. kolejka), 16.09, godz. 19, Tarczyński Arena, **Śląsk Wrocław – Stal Mielec** (Canal+ Sport3)



21.09 przyjdź posłuchać pojedynku na wiersze

21.09 po raz pierwszy w Polsce odbędzie się Slamovision. Międzynarodowy Slam Poetycki. Impreza jest organizowana przez miasta z Sieci Miast Kreatywnych UNESCO. Slam poetycki to publiczna rywalizacja poetów-performerów, najczęściej amatorów. Przyjdźcie spróbować swoich sił lub kibicować osobom prezentującym swoje wiersze. Jak się zapisać? Zgłoś udział drogą

e-mailową (info@literatura.wroclaw.pl) 20.09 do godz. 12. Przygotuj przynajmniej cztery wiersze (na prezentację każdego są maks. 3 min). Przyjdź 21.09 o godz. 18 do klubu Proza, Przejście Garncarskie 2. Uczestnicy muszą wyrazić zgodę na zapis wideo z występu i zapoznać się z regulaminem na stronie literatura.wroclaw.pl. Zwycięzcy otrzymają nagrody pieniężne i rzeczowe. Wstęp na wydarzenie zarówno dla uczestników, jak i dla publiczności jest wolny.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDIUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17) Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19 (konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław



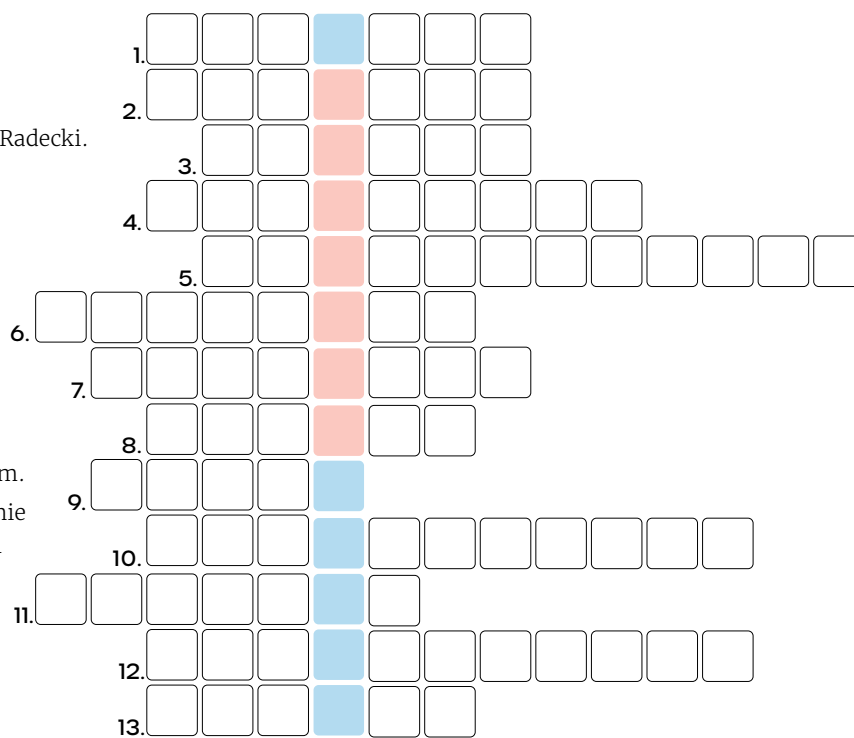
Opera zabrzmi w Imparcie przy Piłsudskiego 28.09

Strefa Kultury Wrocław i Stowarzyszenie im. Richarda Straussa zapraszają na spotkanie z operą. Koncert „Oda do młodości” to wybór najciekawszych arii i duetów z dzieł wielkich kompozytorów różnych epok, w tym: Mozarta, Donizettiego, Moniuszki, Verdiego, Pucciniego, a także utworów fortepianowych (Fryderyk Chopin). W sobotę 28.09 w koncercie

udział wezmą: Adrianna Ferfecka – sopran, Łukasz Klimczak – baryton. Koncert to siódme wydarzenie z autorskiego cyklu Stowarzyszenia im. Richarda Straussa „Śladami wielkich kompozytorów po Dolnym Śląsku”, trzecie odbywające się we wrocławskim Impart Centrum. Mischa Kozłowski – fortepian. Start o godz. 19. Miejsce: Impart Centrum, Piłsudskiego 19. Bilety: 40 zł (normalny), 30 zł (ulgowy) dostępne na stronie strefakultury.pl.

KRZYŻÓWKA NUMERU 196

- Księżna, która nosiła włosiennicę.
- Przylądek ... – szpital dla dzieci.
- Imię Hirszfelda.
- Dziedzina medycyny, którą reprezentował Jan Mikulicz-Radecki.
- Działania, które mają zapobiegać chorobom.
- Potoczna nazwa wody z kranu to ...
- Jest w godle apteki na placu Solnym.
- Modernistyczne centrum medyczne we Wrocławiu w kształcie odwróconego, ściętego ostrosłupa.
- Jedna z części ciała. Książę Henryk Pobożny miał ich ponoć więcej niż przewiduje anatomia.
- Zakonnicy, którzy zajmują się leczeniem. We Wrocławiu prowadzili szpital, a obecnie zajmują się ziołolecznictwem.
- Wrocławianin, wenerolog i dermatolog, który na przełomie XIX i XX w. prowadził z żoną Toni słynny salon dla ludzi kultury.
- Miejsce przebywania osób chorych na chorobę zakaźną. W czasie epidemii ospy we Wrocławiu znajdowało się na Praczach Odrzańskich i Psim Polu.
- Dla nich Max Berg zaprojektował szpital nad Odrą.



Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.



W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **196.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **11 września 2024 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **18 września 2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr telefonu **71 776 71 00**. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i bidon. Zwycięzcami w nr. 194 (hasło: Wędruj z nami) zostali: pan Kamil (bluza) i panie: Teresa (workoplecak) i Magdalena (bidon). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs